

67) comite voor hulp "aan indonesische vrijheidstrijders" opgericht
op 6/12 (anp) naar men ons mededeelt is te amsterdam opge-
richt een comite, dat zich ten doel stelt "het leven van de indo-
nesische vrijheidstrijders, dat door de hatta-groep ernstig wordt
bedreigd, te redden" zoals het door de initiatiefnemers in een
"apropos aan het nederlandse volk" wordt geformuleerd.

tot de initiatiefnemers behoren o.m. de heer hermans, lid van de
tweede kamer voor de c p n, de heer van samten, lid van de eerste
kamer voor de c p n en de heer hennik, algemeen secretaris van
de v. c. - (1915/Lm/rs)

13 VII
1915
1915

25

5

19 December

8.

BX. No. 51150.

een.

VIII. TZ.5.

Verbonden
XXXX
XXXX
GEHEIM -- EIGENHANDIG.

Vereniging "Nederland-Indonesië".

Met verwijzing naar mijn geheim-eigenhandig schrijven van 26 November j.l., No. 50348, handelende over de in hoofde dezes genoemde vereniging, heb ik de eer Uwe Excellentie nader het navolgende mede te delen.

Tijdens een op 20 en 21 November j.l. in de Internationale School voor Wijsbegeerte te Amersfoort door de vereniging "Nederland-Indonesië" voor de leden gehouden studieconferentie, waar over het algemeen geen nieuwe gezichtspunten werden geopend, heeft de bekende C.P.N.-er Ir. S.J. Rutgers nog getracht de aanwezigen te bewegen zich te verzetten tegen "de Hatta-terreur", doch dit heeft geen wijziging gebracht in de houding der vereniging als omschreven in de 3e alinea van mijn aangehaalde brief, daar de communistische stroming niet sterk genoeg ter conferentie vertegenwoordigd was. De voorzitter van het Landelijk Bestuur, Prof. Dr. W.F. Wertheim, vermoedelijk niet onkundig van de C.P.N.-plannen tot vorming van een comité om de werkzaamheden van de vereniging over te nemen, neerkomende op een afscheiding der communisten en de met hen sympathiserenden, heeft ter conferentie nog een dringend beroep gedaan op Ir. Rutgers en de "links georiënteerde leden" om de eenheid in de vereniging te bewaren, maar de C.P.N. heeft zich hierdoor niet laten weerhouden haar plannen uit te voeren. Reeds twee dagen na de conferentie heeft het Dagelijks Bestuur der C.P.N. met een artikel in "De Waarheid" een felle aanval op de vereniging "Nederland-Indonesië" gedaan en in het blad van 6 December j.l. verscheen de in afschrift hierbij overgelegde "Oproep aan het Nederlandse Volk van het Comité van Hulp aan Indonesië".

Uit deze oproep blijkt, dat het opgerichte Comité op een bredere basis agitatie wil voeren, dan aanvankelijk blijkt mijn vorenbedoelde brief in het voornemen heeft gelegen. Het comité stelt zich immers ten doel: "alle mogelijke hulp te verlenen aan de slachtoffers van het gewelddadig optreden tegen het vrijheidsstreven van het Indonesische volk". Dit betreft dan niet alleen de slachtoffers onder de zg. "vrijheidsstrijders" (de P.K.I.-ers) in de Republiek, maar ook de slachtoffers van "het verzet der bevolking tegen vreemde overheersing" in ~~het~~ door de Nederlandse troepen bezette gebieden in Indonesië. De leden van het comité zijn allen C.P.N.-ers dan wel gelijkgezinde lieden.

In het onder de oproep in "De Waarheid" gestelde naschrift is als initiatiefnemer weggevalen (uit het A.N.P.-bericht): "de heer van Santen, lid van de 1ste Kamer voor de C.P.N.". Deze C.P.N.-er kan in feite als de eerste initiatiefnemer worden aangemerkt, althans heeft het Partij-secretariaat hem opdracht gegeven het comité op te richten.

HET HOOFD VAN DE DIENST,
voor deze:

Aan Zijne Excellentie
de Minister President,
te
's-GR AVE N H A G E.

J.G. Crabbendam.

J.G. Crabbendam

OPROEP AAN HET NEDERLANDSE VOLK.

VAN HET COMITÉ "HULP AAN INDONESIË".

De gebeurtenissen, welke in de laatste tijd, zowel in de Indonesische Republiek, als in de door de Nederlandse troepen bezette gebieden van Indonesië plaats vinden, hebben ondergetekenden in steeds toenemende mate verontrust.

Het gewelddadig optreden van de regering Hatta tegen de democratische organisaties in de Republiek - met name de Indonesische Communistische Partij, de vakbeweging (S.O.B.S.I.), de jeugdbeweging Resindo, begonnen op 1 September 1949, dus 17 dagen vóór de zogenaamde "communistiche opstand in Madoen", toont aan dat de regering-Hatta handelt tegen de rechten en vrijheden van het Indonesische volk.

De massale arrestaties, de gruwelijke openbare moorden, zonder enige vorm van proces, op democratische leiders zijn in strijd met de elementaire mensenrechten. De regering-Hatta heeft zich volkomen op één lijn gesteld met het wrede en corrupte ten onder gaande regime van Tsjiang Kai Sjiek en van de Griekse regering te Athene.

In de door de Nederlandse troepen bezette gebieden heerst dezelfde toestand. Het verzet van de bevolking tegen vreemde overheersing neemt met de dag toe. De Nederlandse legerleiding beantwoordt dit verzet met het nemen van de meest barbaarse represaille-maatregelen tegen de onschuldige bevolking. Zonder enige rechtspraak worden Indonesiërs terechtgesteld, of in de gevangnissen en concentratiekampen geworpen en worden dorpen platgebrand.

In de gevangnissen van de Hatta-regering en van de Nederlandse bezetters dreigt de dood voor vele vooraanstaande leiders van het Indonesische volk. Onder hen bevinden zich Indonesiërs, die actief hebben deelgenomen aan de anti-fascistische strijd in Nederland gedurende de Duitse en in Indonesië gedurende de Japanse overheersing.

Deze schandelijke feiten noodzaken ons onmiddellijk een comité op te richten om het leven van de Indonesische vrijheidsstrijders, dat door de Hatta-groep ernstig wordt bedreigd, te redden.

Het Comité stelt zich ten doel van de Hatta-regering te eisen, dat de executies onmiddellijk stopgezet worden en dat de gevangengenomen vrijheidsstrijders onmiddellijk het recht verleend wordt zich in het openbaar te verdedigen en alle gewenste rechtsbijstand te verkrijgen.

Het Comité eist eveneens, dat onpartijdige waarnemers, journalisten en juristen bij de processen toegelaten zullen worden en de gelegenheid zullen krijgen de situatie, zowel in de Republiek als in de door de Nederlandse troepen bezette gebieden, te onderzoeken. Het Comité eist ook, dat er volledige opheldering verschafft zal worden over de gebeurtenissen in September j.l. rondom Madoen.

Het Comité stelt zich tenslotte ten doel alle mogelijke hulp te verlenen aan de slachtoffers van het gewelddadig optreden tegen het vrijheidsstreven van het Indonesische volk.

Het Comité doet een beroep op U, vooruitstrevende Nederlanders, om Uw instemming te betuigen met het Comité en U daarbij aan te sluiten.

Het Comité doet verder een beroep op U ons streven te steunen door Uw geldelijke bijdragen te storten op postgirorekening 383470, t.n.v. J.H. van Santen-Moss, Herengracht 28, Amsterdam, Tel. 40844.

Nederlanders, redt het leven van de Indonesische vrijheidsstrijders. Sluit U aan bij het Comité "Hulp aan Indonesië".

- ✓ x/ Go Gin Twan, student, Amsterdam.
- ✓ x/ Mr. S. Hamsah, Den Haag.
- ✓ x/ H. Hennink, Algemeen Secretaris E.V.C., Velsen.

RD 74606

- ✓ H. Hermans, lid 2e Kamer, Vaals.
- ✓ P. Hoornweg, bestuurder Algem. Bedrijfsbond Transport, Rotterdam.
- ✓ W. Klinkenberg, student, Amsterdam.
- ✓ J. Jansma, werknemer bij H.D.S.M., Amsterdam.
- ✓ F.H.S. Kuiper, student, Amsterdam.
- ✓ Dr. Kwee Tien Lan, arts, Dordrecht.
- ✓ Pratomo, journalist, Amsterdam.
- ✓ Mevr. S. Pratomo-Gret, Amsterdam.
- ✓ Ir. S. J. Rutgers, Amsterdam.
- ✓ J. van Santen, lid 1e Kamer, Amsterdam.
- ✓ Mevr. J. H. van Santen-Moes, arts, Amsterdam.
- ✓ Scenite, Amsterdam.
- ✓ L. Touw, bestuurder H.T.M., Den Haag.
- ✓ W. J. van Olan, secr. Bedrijfsbestuur Wester Suikerraffinaderij, IJmuiden.
- ✓ Theun de Vries, letterkundige, Amsterdam.

Bovenstaande oproep ontvingen wij rechtstreeks van het Comité. Het A.N.F.-bericht, dat van deze oproep in zijn paradienst melding maakte, beperkte zijn vermelding van de initiatiefnemers tot een drietal namen. Het zegt woordelijk: "Tot de initiatiefnemers behoren o.m. de heer Herman, lid van de Tweede Kamer voor de C.P.N. en de heer Hennink, algemeen secretaris van de E.V.C."

De bovenstaande beperking van de namen van de initiatiefnemers toont de "objectiviteit" van bovengenoemd persbureau.

MINISTERIE VAN ALGEMENE ZAKEN

B.
No.51150.

's-Gravenhage, 14 December 1948.

UITGEBEOKT

2

Onderwerp: Comité "Hulp aan Indonesië"

VIII. TZ.4.

G E H E I M.

Naar aanleiding van de "Oproep aan het Nederlandse Volk" van het comité "Hulp aan Indonesië", voorkomende in het te Uwent verschijnende dagblad "De Waarheid" van 7 December j.l., moge ik U uitnodigen mij wel te willen inlichten zodra te Uwent iets mocht blijken van de activiteit van dit comité, meer in het bijzonder in dit verband van het te Uwent wonende comitélid Mr. Seenan Hamsah.

HET HOOFD VAN DE DIENST,
voor deze:

J.G. Grabbendam.

Aan de Heer
Hoofdcommissaris van Politie,
te
's-G R A V E N H A G E.

Gravenhage, 14 December 1948.

Onderwerp: Comité Hulp aan Indonesië.

VIII. 12.4.

GEHEIM.

4

Naar aanleiding van de "Oproep aan het Nederlandse Volk" van het Comité "Hulp aan Indonesië", voorkomende in het dagblad "De Waarheid" van 6 December j.l., heb ik de eer U uit te nodigen mij zo mogelijk wel te willen berichten of de eerste ondertekenaar Go Gin Twan (Go Gien Tjwan), student te Uwent, aangemerkt moet worden als de voorzitter van het comité, terwijl ik mede gaarne zou vernemen wie van de ondertekenaars als secretaris fungeert.

Hoewel ten overvloede moge ik hierbij aantekenen, dat ik gaarne regelmatig inlichtingen zou willen ontvangen over de activiteit van het comité.

HET HOOFD VAN DE DIENST,
voor deze:

Aan de Heer
Hoofdcommissaris van Politie,
te
AMSTERDAM.

J.G. Crabbendam.

OD 296

B VIII

is aan sch. over uit ander
no 51150

AAN: H.B.

VAN: B.st.

ly

Volgno.	80
21 DEC 1948	11 December 1948.
ACD/ 51008	

6

Naar aanleiding van mijn rapport d.d. 25 November 1948
inzake de Ver. "Nederland-Indonesië", doe ik U hierbij
afschrift toekomen van een resolutie, welke aan diverse
personen werd toegestuurd.

Het bestuur van het Comité "Hulp aan Indonesië", reeds
aan B.VIII bekend, werd gevormd door J.van Santen.

Opreep aan het Nederlands volk.

51888

De gebeurtenissen welke in de laatste tijd zowel in de Indonesische Republiek, als in de door de Nederlandse troepen bezette gebieden van Indonesië plaats vinden, hebben ondergetekenden in steeds toenemende mate verontrust.

Het gewalddadig optreden van de regering Hatta tegen de democratische organisaties in de Republiek - met name de Indonesische Communistische Partij, de vakbeweging (S.O.B.S.I.), de jeugdbeweging (Pekindo), begonnen op 1 September '48, dus 17 dagen vóór de zogenaamde "communistiche opstand in Madien", toont aan, dat de regering Hatta handelt tegen de rechten en vrijheden van het Indonesische volk.

De massale arrestaties, de gruwelijke openbare moorden zonder enige vorm van protest, op democratische leiders zijn in strijd met de elementaire mensenrechten. De regering Hatta heeft zich volkomen op één lijn gesteld met het wrede en corrupte tenonder gaande regime van Tsjiang Kai Sjiek en van de Griekse regering te Athene.

In de door de Nederlandse troepen bezette gebieden heerst dezelfde toestand. Het verzet van de bevolking tegen vreemde overheersing neemt met de dag toe. De Nederlandse legerleiding beantwoordt dit verzet met het nemen van de meest barbaarse repressie-maatregelen tegen de onschuldige bevolking. Zonder enige rechtspraak worden Indonesiers terechtgesteld of in de gevangnissen en concentratie-kampen geworpen en worden dorpen platgebrand.

In de gevangnissen van de Hatta-regering en van de Nederlandse bezetters dreigt de dood voor vele vooraanstaande leiders van het Indonesische volk. Onder hen bevinden zich Indonesiers, die actief hebben deelgenomen aan de anti-fascistische strijd in Nederland gedurende de Duitse besetting.

Deze schandelijke feiten noodzaken ons onmiddellijk een Comité op te richten om het leven van de Indonesische vrijheidstrijders, dat door de Hatta greep ernstig wordt bedreigd te redden.

Het Comité stelt zich ten doel van de Hatta regering te eisen, dat de executies onmiddellijk stopgezet worden en dat de gevangengenomen vrijheidstrijders onmiddellijk het recht verleend wordt zich in het openbaar te verdedigen en alle gewenste rechtshijstand te verkrijgen.

Het Comité eist eveneens, dat onpartijdige waarnemers, journalisten en juristen bij de processen toegelaten zullen worden en de gelegenheid zullen krijgen de situatie, zowel in de Republiek als in de door de Nederlandse troepen bezette gebieden te onderzoeken. Het Comité eist ook, dat er volledige opheldering verschaft zal worden over de heer

Beroep aan het Nederlandse volk.

gebeurtenissen rondom de kwestie Madioen. In werkelijkheid is er geen sprake geweest van een Communistische opstand, maar de regering Hatta bestempelt deze kwestie als zedelijk, teneinde een gelegenheid te scheppen de democratische krachten te vervolgen en neer te slaan. Het Comité stelt zich ten slotte ten doel alle mogelijke hulp te verlenen aan de slachtoffers van het gewelddadig optreden.

Het Comité doet een beroep op U, vooruitstrevende Nederlanders, om Uw instemming te betuigen met het streven van het Comité en U daarbij aan te sluiten.

Het Comité doet verder een beroep op U ons streven te steunen door Uw geldelijke bijdragen te storten op

Nederlanders redt het leven van de Indonesische vrijheidstrijders.
Sluit U aan bij het Comité "Hulp aan Indonesië".

22 December 1948.

orig/60 296

No. 7553-28-'48.

Onderwerp: Stromingen in Nederland-Indonesië "c.g. Comité Hulp aan Indonesië."

B

Datum ontvangst bericht: 17-12-'48.
Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar.
Waardering bericht: betrouwbaar.
Tevens bericht gezonden aan: H.C. A'dam.
I.D. 's-Hage.
I.D. R'dam.

Volgno.
23 DEC. 1948
ACD/52092

Medewerkende instanties: gene.
Ondernomen actie: gene. Aandacht blijft hierop gevestigd.

no. 13.

Tegen de Hatta-Regering

Naar aanleiding van het meningsverschil in de vereniging Nederland-Indonesië tussen de communistisch en niet-communistisch georiënteerde leden van deze vereniging wordt het volgende vernomen.

In de redevoering van Ir. RUTGERS, uitgesproken op de op 20 en 21 November 1948 door deze vereniging te Amersfoort gehouden weekend-studie-conferentie - vide dezerzijds verslag No. 6671-28-'48 d.d. 27-11-'48 - moet het begin worden gezien van het uitbreken van de daadwerkelijke interne moeilijkheden in de vereniging Nederland-Indonesië.

Hoewel dit meningsverschil zich reeds voordien, doch toen op minder scherpe wijze, in de boezem der vereniging aan de dag was getreden, kwam de vorenbedoelde rede van Ir. RUTGERS op deze conferentie volkomen onverwachts en zou deze niet alleen voor het bestuur, doch ook zelfs voor meerdere communistische leden een verrassing zijn geweest. Ondanks het feit, dat Ir. RUTGERS het deed voorkomen, dat hij toen meer persoonlijk sprak, zou, naar werd vernomen, hij toen toch hebben gehandeld in opdracht van het C.P.N.-bestuur, of althans na hierover voordien overleg te hebben gepleegd met dit bestuur. Het C.P.N.-bestuur was n.l. toen van mening, dat in een vereniging, welke zich niet wilde of durven uitspreken tegen het fascistische Hatta-bevind, communisten niet op hun plaats waren, derhalve daarvan geen lid konden zijn.

Mede werd in het geheel door het C.P.N.-bestuur een gereede aanleiding gevonden, om zich andermaal meer openlijk tegen de Hatta-regering te verklaren en wederom een protest te doen horen tegen de maatregelen, welke door deze regering waren getroffen tegen de opstand te Madioen in het algemeen in de arrestatie van de leiders in het bijzonder. Hiervoor zij verwezen naar het artikel "De vereniging Nederland-Indonesië op het dwaalspoor", opgenomen in het dagblad "De Waarheid" (Amsterdamse editie) van 23 November 1948.

beke

beke

Dit streven van het C.P.N.-bestuur had tot gevolg, dat het comité "Hulp aan Indonesië" werd opgericht, over welk comité uitvoerig mededeling werd gedaan in het dagblad "De Waarheid" (Amsterdamse editie) van 6 December 1948.

Amsterdam, 13 Januari 1949

17 JAN. 1949

53521

Verslag van de demonstratieve bijeenkomst, belegd door het Comité "Hulp aan Indonesië", gehouden op Woensdag 12-1-'49, te 20 uur, in de grote zaal van Bellevue, te Amsterdam.

Deze bijeenkomst was aangekondigd o.a. in het dagblad "De Waarheid" en toegankelijk op vertoon van een bewijs van toegang á f 0.25.

Tijdens de toeloop tot deze vergadering werd voor het gebouw gecolporteed met de tijdschriften "Eén", "Vrede en Opbouw", "De Vrije Socialist" en "De Tribune".

Aanwezig waren p.m. 600 personen, waaronder een 20 tal Indonesiërs. Militairen, gekleed in uniform waren niet aanwezig. Zaalcapaciteit 1000 zitplaatsen.

* De leiding berustte bij: Willem Gerard KLINKENBERG, geboren te Purmerend, 7-12-'23, wonende Admiraal de Ruyterweg 547 te Amsterdam.

* Sprekers: Joseph van SANTEN, geboren te Rotterdam, 7-3-'08 wonende Herengracht 28 te Amsterdam.

* Raden Mas Djajing PRATOMO, geboren te Bagan Si Api Api, 22-2-'14, wonende Van Breestraat 118 te Amsterdam.

* Anna Aleida HEIJNEN, geboren te Emmen, 8-1-'09 e/v P. Alma, wonende O.2. Achterburgwal 206 te Amsterdam.

Te 20.30 uur werd deze bijeenkomst door Klinkenberg geopend. Na een kort openingswoord werd door hem Van Santen als spreker aangekondigd.

Van SANTEN heette de aanwezigen welkom, in het bijzonder de Indonesische kameraden, die door hun aanwezigheid te kennen gaven het werk van het Comité op grote prijs te stellen. Hij gaf daarna een uiteenzetting omtrent het doel van het Comité. Ons streven zal zijn, aldus spreker, om het Nederlandse volk een juist beeld te geven wat er thans in Indonesië gebeurt. De voorlichting, die de Regering geeft, is bezijden de waarheid. Deze is verblindend voor het Nederlandse volk. Wij zullen, door het veelvuldig organiseren van openbare bijeenkomsten en het uitgeven van brochures, het Nederlandse volk op de hoogte brengen van de juiste toestand in Indonesië. De eerstvolgende openbare vergadering zal worden gehouden op 17-1-'49 in Krasnapolsky. Spreker noemde de Militaire actie in Indonesië niets anders dan een misdaad aan de Indonesiërs. Wat daar thans plaats vindt, is hetzelfde als wat in de bezettingstijd in Nederland gebeurde.

De Nederlandse Regering heeft zich, door het optreden in Indonesië, geplaatst buiten de gemeenschap van de beschaafde wereld. Ik zeg met nadruk, aldus spreker "De Nederlandse Regering". Het Nederlandse volk wil dit niet en wij zullen niet rusten voordat dit Nederlandse volk is wakker geschud en op de juiste wijze is voorgelicht.

Spreker: PRATOMO begon met het voorlezen van een 6 tal

brieven van Nederlandse militairen, die thans deelnamen aan de militaire actie in Indonesië. In deze brieven werd melding gemaakt van het afbranden van dorpen door Nederlandse militairen, het doodschieten van weerloze burgers, het mishandelen en doodknuppelen van gevangen genomen Indonesiërs, die aan een verhoor waren onderworpen en niets wilden mededelen, enz.

Dit is, aldus spreker, de zuivering van Gen. SPOOR. Dit is de orde- en rustherstelling van de Nederlandse Regering. Maar wij willen deze orde en rust niet. Het verzet hiertegen zal in Indonesië steeds toenemen. De laatste berichten wijzen hier al op. De Nederlandse Regering zal niet in staat zijn dit te onderdrukken. Ja al zou de Regering van alle Nederlanders, militairen maken, dan zou het nog onmogelijk zijn.

De Nederlandse Regering, aldus spreker, verklaart dat de Militaire actie in Indonesië thans is afgelopen en dat er nu een zuiveringsactie plaats vindt. Voor ons, Indonesiërs, staat een zuiveringsactie gelijk met een Militaire actie. Wij eisen: " Breng de Nederlandse soldaat naar huis terug, onmiddellijk".

4 Hierna werd gesproken door Mevr. AIMA. Deze spreekster begon met een gedeelte voor te lezen uit de bekende radiorede van H.M. de Koningin Wilhelmina, gehouden in December 1942. Geruime tijd besprak zij het gedeelte waar H.M. sprak over het OVERLEG met Indië, na de bevrijding.

Hoever zijn wij thans, aldus spreekster, verwijderd van het ideaal, door H.M. ons voor ogen gesteld. Wat is er gekomen van het OVERLEG met Indonesië? Spreekster gaf een uiteenzetting over OVERLEG en ONDERHANDELING. De Nederlandse Regering heeft met Indonesië onderhandeld maar ~~er~~ is geen overleg gepleegd.

Spreekster citeert hierna een artikel van de Heer SCHEPS (P.v.d.A.) in December 1948 in het " Parool", opgenomen. Zij komt tot de conclusie dat, nu leidende personen van de PvdA dergelijke artikelen schrijven, het wel droevig gesteld is met het democratisch socialisme. Vervolgens bespreekt zij de houding van vooraanstaande figuren van de PvdA, tijdens de grote meeting, gehouden in de markthallen te Amsterdam, waar zij, bij een eventuele militaire actie in Indonesië, een algehele werkstaking in het uitzicht stelden. Maar wat gebeurt er nu. Het zijn nu de initiatiefnemers bij het gebeuren in Indonesië. Hier zien wij hoe de massa van de PvdA. wordt misleid.

Spreekster eindigde haar betoog met de woorden: " Geen verblindings meer van het Nederlandse volk, onmiddellijk de troepen naar huis".

Door Van SANTEN werd nog een resolutie voorgelezen welke zal worden gezonden naar de Nederlandse Regering en de Pers. In deze resolutie werd o.a. geeist:
" Vrijlating van de geïnterneerden, onmiddellijke beëindiging van de militaire actie, terugtrekking van de troepen en een zuivere voorlichting".

Hierna werd 15 minuten pauze gehouden en na de pauze werd de avond gevuld met het optreden van de dansgroep "SINAR INDONESIA". Te 23 uur werd de bijeenkomst gesloten.

.....
Tevens verzonden aan: I.D. R.dam en Haag.

*De uitkomst
van de discussie
in de Waankant*

10/13

Onderwerp: Vergadering
Comité "Hulp aan Indonesië".

12 Februari 1949.

G E H E I M.

01/334

Volgno.
15 FEB. 1949
ACD/55495

*pleatsel
comité*

*B
pleatsel*

f. Amsterdam

V E R S L A G van een (openbare vergadering, georganiseerd door de afdeling Amsterdam van het Comité "Hulp aan Indonesië" en gehouden op Vrijdag 11 Februari 1949 in de zaal van Café "De IJsbreker", Weesperzijde 23-23a te Amsterdam.

Deze vergadering was aangekondigd door middel van een advertentie in het dagblad "De Waarheid" van 9 Februari 1949. De vergaderzaal, waarin geen versiering of leuzen waren aangebracht, had een capaciteit van 150 zitplaatsen.

Aanwezig waren ongeveer 60 bezoekers, waarvan ^{vrij} ruim de helft bestond uit jongens en meisjes tussen 12 en 20 jaar. De overigen waren een ongeveer gelijk aantal mannen en vrouwen. Er waren geen personen in militaire uniform aanwezig. In de zaal werd gecolporteed met het blad "Een".

*Hij zal
wel een
Communist
zijn + zijn
B.K.C.
bestand:
B. Hilbrink
geboren 29-11-
te Amsterdam
zoon van Hlo-
Huisman
van 70 alsoos
(90 5559)
waarschijnlijk
van C.F.H.
Den Haag
Ik zal nagaan
of deze Hilbrink
als voorzitter
is opgegeven.
B VIII
K/2*

(Wegens afwezigheid van de voorzitter) der afdeling Amsterdam van het Comité werd de vergadering te 20.30 uur (geopend door het lid HILBRINK) (nadere gegevens onbekend). Hij heette de aanwezigen welkom en deelde mede, dat deze vergadering bedoeld was als een demonstratie in het belang van de in Nederland verblijvende Indonesiërs. Hij wenste niet lang aan het woord te blijven omdat er een uitgebreid programma afgewerkt moest worden. Verschillende sprekers zullen het woord voeren -aldus de Voorzitter- en het Indonesisch Kunstgezelschap "Sinar Indonesia" zal het gesproken woord afwisselen met muziek en dans.

Hij gaf daarna het woord aan GO GIEN TJWAN (geboren te Malang, 22 September 1920) bestuurslid van het landelijk Comité "Hulp aan Indonesië". Spreker achtte zich gelukkig, de aanwezigen "vrienden" te kunnen noemen, ondanks het feit, dat in Indonesië Nederlanders en Indonesiërs tegen elkaar strijden. Hij weet, dat de Nederlandse arbeider vecht voor zijn bestaan en dus tegen zijn "broodheer"; zo ook vecht de Indonesiër voor zijn vrijheid en dus tegen de bezetter van zijn land. [De Nederlandse arbeider en de Indonesiër staan (dus) in dezelfde strijd en zullen samen overwinnen]. "Uw strijd is onze strijd en onze strijd is de Uwe" zei spreker. De in deze vergadering aanwezige arbeiders zijn Amsterdamse arbeiders en dat is van veel betekenis. [Enkele jaren geleden gaven de Amsterdamse arbeiders in de maand Februari het sein tot het verzet tegen de overheersers van Nederland. Het zal nu de taak van die arbeiders moeten zijn om zich te verzetten tegen de militaire actie der Nederlanders in Indonesië. Evengoed als wij het afschuwelijk vonden, dat de Duitsers het Nederlandse dorp Putten afbrandden, moeten wij in opstand komen als wij horen, dat in Indonesië op dezelfde wijze dorpen met de grond gelijk worden gemaakt. De Indonesiërs vechten voor hun vrijheid en zij voelen zich gesteund door de Chinese vrijheidsstrijders, die met een handvol

mensen begonnen, thans een macht vormen van 250 millioen mensen. Zo zal ook het gehele Indonesische volk zich geven aan de strijd voor de vrijheid. Al lijkt op het ogenblik de situatie voor het Indonesische volk moeilijk, de regering, die vanuit zijn verblijfplaats in de bergen van Java en Sumatra, deze strijd leidt, zal niet rusten voordat de laatste vreemde soldaat met zijn geweer uit het land verdwenen is.

Spreker deed daarna een beroep op de aanwezigen om steun te verlenen aan de 7 Indonesische studenten, die hun Nederlandse studiebeurs hebben teruggegeven omdat zij niet langer van dit bloedgeld willen studeren. Men kan vragen, waarom hebben zij dat niet eerder gedaan. Spreker moest daarop antwoorden, dat allerlei omstandigheden daarvan de oorzaak zijn, maar dat nu de tijd gekomen is, dat deze studenten (en er zullen er nog vele volgen) van het Nederlandse geld geen gebruik meer willen maken.)

Vervolgens verleende de voorzitter het woord aan mevrouw PRATOMO (Stijntje GRET, geboren te Schiedam, 24 Januari 1920), die zich speciaal richtte tot de aanwezige vrouwen.)

Zij wees op de offers, die de Indonesische vrouwen en meisjes brengen wanneer zij hun mannen en verloofden afstaan voor de strijd voor de vrijheid. De Nederlandse vrouwen en meisjes hebben dat ook gedaan gedurende de laatste wereldoorlog en daarom weten zij zo goed, wat dit betekent. Spreekster wekte de aanwezige vrouwen op om hun mannen en verloofden ervan te overtuigen, dat de Nederlanders in Indonesië een onrechtvaardige militaire actie voeren. Zij noedigde de vrouwen uit, zich op politiek terrein meer te oriënteren en daartoe lid te worden van de Nederlandse Vrouwenbeweging.

Tenslotte onderschreef zij de toespraak van de vorige spreker en wakte eveneens op om alle mogelijke steun te verlenen aan de in Nederland verblijvende Indonesische kameraden.

Hierna speelde de Indonesische kunstgroep "Sinar Indonesia" vier Indonesische liederen, hoofzakelijk gewijd aan de strijd voor de vrijheid en voerde een hunner een z.g. "rijstdans" uit.

Nadat 20 minuten was gepauzeerd, ^(niet meer kult) sprak de secretaris van het comité, Willem Gerard KLINKENBERG (geboren te Purmerend, 7 December 1923) de vergadering toe en hij deed dit ^(aan de hand van het) kortgeleden, door Jac. DE KAT geschreven boekje "De Indonesische Tragedie".

Spreker had in dit boekje verschillende uitspraken van DE KAT, de belangrijke figuur in de Partij van de Arbeid, gevonden, die in de kring van het comité reeds lang bekend waren en die hij nu graag aan de vergadering wilde mededelen.

DE KAT schrijft bijvoorbeeld, dat de politiek van de Nederlandse regering in de periode tussen de eerste en de tweede militaire actie hoofdzakelijk heeft bestaan uit kibbelarijen tussen de Katholieken en de mannen van de P.v.d.A. (De Katholieken wilden na de eerste militaire actie weer maar spoedig beginnen met een tweede omdat dit in het belang zou zijn van de vrijheid en de rust van het Indonesische volk. DREES wilde echter nog wat wachten en wilde liever wat voorzichtig zijn. Het ging om het herstel van Indonesië en er mocht niet overhaast worden gehandeld.)

Het herstel van Indonesië betekent bij velen echter het herstel van de koloniale toestanden. Men wil het jaar 1938 terug toen er uit Indonesië winsten naar ons land kwamen van honderden miljoenen. Wij zijn echter van mening, dat dit land niet moet worden

Ln
b
950

de Kacht
Pancasila
Op kaart
in 90

leeggehaald, maar dat de gemaakte winsten er moeten blijven in het belang van de daar wonende mensen. Spreker riep daarom op om het werk van het comité te steunen. Dit kan door middel van geld, het verlenen van onderdak aan de Indonesische vrienden, het maken van propaganda in alle kringen waar wij komen en het helpen verspreiden van lectuur. Spreker deelde mede, dat na afloop der vergadering gelegenheid zou worden gegeven om te tekenen op steunlijsten en om zich op te geven voor actieve arbeid voor het comité. Binnenkort zullen er voorlichtende cursussen worden georganiseerd en hij hoopt, dat vele geestverwanten deze zullen volgen.

Na een luid applaus door de aanwezigen, dankte de voorzitter allen voor de verleende medewerking en sloot te 22.15 uur de vergadering.

[Er waren slechts enkelen, die op vorengenoemde lijsten tekenden of zich als mede-werker opgaven.] Einde.

No 13 /

L.5.

Tevens verzonden aan: H.C. A'dam.
I.D. R'dam.
I.D. Haag.

MINISTERIE VAN ALGEMENE ZAKEN

'-Gravenhage, 11 Maart 1949.

B.
No. 55495.

Onderwerp: Vergadering Comité
"Hulp aan Indonesië".

21/71632
UITGEBOEKT

VIII. TZ.4.

G E H E I M.

Met verwijzing naar het geheime verslag van Uw Inlichtingendienst van 12 Februari j.l., No. 6883d-1-48 over de op 11 Februari j.l. te Uwent door het in hoofde dezes genoemde Comité belegde openbare vergadering, heb ik de eer U te verzoeken mij wel nader te willen inlichten over de persoon van Hilbrink.

Bij mijne administratie is bekend een zekere B. Hilbrink, geboren 29 Februari 1916 te Amsterdam, die te Uwent woonachtig zou zijn Kloveniersburgwal No. 70.

Hij zou vroeger tijdelijk koerier zijn geweest voor de G.P.N. Den Haag.

HET HOOFD VAN DE DIENST,
voor deze:

Aan de Heer
Hoofdcomismissaris van Politie,
te

J. G. Crabbendam.

A M S T E R D A M.

031334

22 Februari 1948

5X 53965.
oek.

GEHEIM.

VIII 6

~~SECRET~~
U
B
K

Stakende Indonesische
Studenten.

Met verwijzing naar mijn zeer geheim schrijven van 13 Februari j.l., No. 55158, waarin melding is gemaakt van de actie door het Comité "Hulp aan Indonesië" ten behoeve van de Indonesische studenten, die hun beurzen niet langer willen accepteren en van het voor de leden der "Roepi" geldende besluit om gedurende een week hun studie te staken, heb ik de eer Uw Excellentie hiernaevens volledigheidshalve in afschrift ter kennisgeving aan te bieden een mededeling in "De Waarheid" van 19 Februari j.l., naar de inhoud waarvan ter bekorting verwezen mag worden.

Ter toelichting moge dienen, dat de studentenvereniging "Periodes" zeer links georiënteerd is en dat onder haar leden verscheidene zijn, die als communist moeten worden aangemerkt.

HET HOOFD VAN DE DIENST.

~~Mr. L. van Nieuwenhuysen~~
Mr. Dr. J. Harenberg

Aan:

E.H.de Minister President,
E.H.de Minister van Buitenlandse Zaken,
E.H.de Minister van Overzeese Gebiedsdelen,
te
's-GRAVENHAGE.

ACTIE VAN "PERICLES"

Voor Indonesische studenten

7 DAGEN STAKING AAN UNIVERSITEIT.

Naar aanleiding van het besluit van 17 Indonesische studenten, om de studiebeurzen, die zij van de regering ontvingen niet meer te accepteren en hun studie aan de Nederlandse universiteiten niet langer voort te zetten, heeft de studentenorganisatie "Pericles" een oproep gericht tot de Amsterdamse studenten. Hierin wordt o.a. vermeld, dat Pericles de oproep van Indonesische studenten om gedurende de week van 21 tot en met 26 Februari geen college te lopen, ondersteunt en er wordt bij de Amsterdamse studenten op aangedrongen in deze week geen college te lopen. Hij richt zich tot de Hoogleraren van de Amsterdamse Universiteit met het verzoek om deze staking te ondersteunen door deze week geen college te geven en de Universiteit te sluiten.

Pericles doet een beroep op allen om de Indonesische studenten zo krachtig mogelijk financieel en moreel te steunen.

Op Maandag 21 Februari belagt Pericles een informatieve vergadering over deze kwestie en haar achtergrond in Café De Kroon, Warbrandtplein, 1de etage, op 8 uur 's avonds. Toegang voor alle studenten. Pericles verzoekt eventuele bijdragen voor de Indonesische studenten te storten op Gen. Dire P. 2221 b.n.v. Pericles, onder vermelding "Indonesische studenten". Opgave voor onderdak kunnen worden gestuurd naar Maj. H. v. Wijk, Plantage Marnix 65, Amsterdam.

Het Comité "Hulp aan Indonesië" deelt ons mede, dat ten behoeve van de stakende Indonesische studenten in de loop van de volgende en daarop volgende week de onderstaande vergaderingen in Amsterdam gehouden zullen worden.

Dinsdag 22 Februari: Gebouw De Nieuwrijker, 1e Schinkelstraat; Entree f.0.25.

Donderdag 24 Februari: Gebouw De Zuidpool, Vasco da Gamastraat; Entree f.0.25.

Dinsdag 1 Maart, Zaal Nieuwerdsnummeren, Adelaarsweg, Amsterdam-Noord; Entree f.0.25.

Woensdag 2 Maart, Zaal Luckner, Rozengracht; Entree f.0.25.

Vrijdag 4 Maart, Bellevue, grote zaal ingang Leidsekafe; Entree f.0.25.

Op deze vergaderingen, die alle 's avonds op 8 uur aanvangen, zullen Indonesische studenten en Nederlandse sprekers het woord voeren. De vergadering in Bellevue op 4 Maart is georganiseerd in samenwerking met de C.F.V.I., de Federatie van Indonesische verenigingen in Nederland.

De opbrengst van deze vergaderingen is voor de stakende studenten. Het bekende Indonesische Kunstgezelschap Sinar Indonesia zal op deze vergaderingen optreden met een uitgebreid Indonesisch kunstprogramma.

"De Waarheid" van 19-2-1949.

23 Februari 1949.

G E H E I M .

Verslag van de op 22 Februari 1949 te 20.00 uur gehouden openbare wijk-vergadering, georganiseerd door het Comité Hulp aan Indonesië, in het gebouw "De Rietwijker", 3e Schinkelstraat te Amsterdam.

Deze vergadering was aangekondigd in De Waarheid van 19 Februari 1949. Toegangsprijs f.0.25.

Aangekondigd was, dat verschillende sprekers het woord zouden voeren, waaronder enige Indonesiërs.

Ook het Indonesisch kunstgezelschap "Sinar Indonesia" zou de avond komen opluisteren met muziek en dans.

Capaciteit van de zaal: 120 zitplaatsen.

Aanwezig waren ongeveer 40 personen, mannen zowel als vrouwen, kennelijk behorende tot de arbeidersstand. Opvallend was, dat de meesten ouder waren dan 40 jaar. Er waren zeer weinig jongeren.

Personen gekleed in militair uniform waren niet aanwezig.

Verschillende personen droegen het partij-insigne van de C.P.N.

De zaal was niet versierd.

Voor de aanvang van de vergadering ging een condukteur der gemeente tram rond met een steunlijst voor de stakende werkers.

Te 20.30^u opende een onbekend gebleven persoon de vergadering. Hij heette allen hartelijk welkom en zei het te betreuren, dat de opkomst niet zodanig was, als het bestuur zich had voorgesteld. Er waren echter verschillende omstandigheden, die hiertoe hadden "mee"gewerkt. Verschillende andere organisaties hadden eveneens voor deze avond bijeenkomsten georganiseerd.

Voorts moest hij tot zijn groot leedwezen medelen, dat Sinar Indonesia niet kon optreden, omdat het moest optreden voor het ANJV, dat in het Roothaanhuis, alhier, vanavond "de dag der koloniale jeugd" vierde.

Dit zou echter in de toekomst niet meer vóorkomen.

Hij kondigde verder aan, dat eerst een Indonesische vriend, RASONO, zou spreken. (RASONO Raden Mas, geboren te Surakarta, 26 Juni 1913, wonende Lodewijk Boissotstraat 2-I, alhier).

Daarna zou een der aanwezigen een piano-voordracht houden, waarna de voorzitter van het Comité Joop van SANTEN (Joseph van SANTEN, geboren te Rotterdam, 7 Maart 1908) een betoog zou houden.

Na afloop hiervan zou nog een tombola gehouden worden. Hiervoor waren een 7 tal prijzen beschikbaar.

RASONO sprak gedurende ongeveer 20 minuten. Hij sprak zeer moeillijk en zonder overtuiging.

Deze vergadering was gehouden mede naar aanleiding van het feit, dat 17 Indonesische studenten hun studiebeurzen hebben geweigerd.

De Malino-beurzen waren door de Nederlands Indische regering in 1946 ingesteld, om studenten uit de Malino-staten, de door de ware nationalistten genoemde "marionetten-staten" in staat te stellen in Nederland te studeren. Zij werden echter verplicht om na de voltooiing van hun studie gedurende 15 jaar in dienst der Nederlands Indische regering te werken. Dit in tegenstelling met de studenten in Nederland, die studeren van een z.g. rijksbeurs. Deze behoeven slechts na hun studie het college-geld terug te betalen, verdeeld over een aantal jaren.

Hij becritiseerde de houding van de regering, die tracht verdeeldheid onder het Indonesische volk te brengen.

Hij zeik dat er momenteel 2 stromingen in de Nederlandse regering waren te onderkennen n.l. 1 die het kolonialisme van voor 1940 wil herstellen en 2 die met het kolonialisme wil breken. In verband hiermede memoreerde hij het aftreden van Minister SASSEN.

Hij oefende critiek uit op de verschillende Indonesische staatshoofden o.a. op Sulten Hamid II, Dr. Mansjur, Sukawati, die in feite niet de vrijheid van het Indonesische volk willen. Zij allen zijn voormalige bestuursambtenaren. Het verheugde hem, dat het meest progressieve deel der Nederlandse bevolking zich solidair toonde met de Indonesiërs.

Het was voor de Indonesische studenten nu onmogelijk geworden, om nog langer in een vijandig land te blijven.

Hierna volgde piano-spel.

Te ongeveer 21.10 uur begon Joop van SANTEN zijn speech.

Hij begon met het voorlezen van een citaat uit "Max Havelaar" van Multatuli, waarin deze van Batavus Droogstoppel zegt, dat hij behept is met gemene geldzucht en godslasterlijke femelarij. Er zijn tegenwoordig nog massa's Droogstoppels. Het zijn de socialisten, die geen socialisten zijn, het zijn de democraten, die geen democraten zijn, het zijn de christenen, die geen christenen zijn, het zijn zelfs de anti-kolonialen, die geen anti-kolonialen zijn.

Er zijn 2 imperialistische machten, die om Indonesië vechten, n.l. Amerika en Nederland.

Op Banka en Billiton hebben de Amerikanen de gehele tin-productie in handen. Ook de rubber-cultuur staat onder Amerikaanse macht. (Woodrich Company)

Maar ook in Nederland zijn er, die het kolonialisme willen herstellen. Het is WELTER, de z.g. Rijkseenheidsbeweging van SCHOUTEN enz. Zij zijn de politieke chanteurs. Zij menen, dat Nederland rustig de Veiligheidsraad en zelfs Amerika moet trotseren, omdat men toch geen maatregelen durft nemen tegen Nederland i.v.m. een dan optredende verzwakking van de Westerse Unie.

Na de actie in Indonesië in December van het vorig jaar zijn de aandelen sterk gestegen.

Toch is Nederland in feite volkomen afhankelijk van Amerika. Van SANTEN besprak voorts de door Minister MAARSEVEEN geuite verklaring, waarin deze zeide, dat het woord "abandonneren" niet in zijn woordenboek voorkomt.

Ook Hitler zei, dat hij nooit zou capituleren en wel op een moment, dat zijn rijk ineem dreigde te storten. Hij (van SANTEN) vergeleek de methoden van het Nederlandse leger in Indonesië met die van de Duitsers gedurende de bezetting. De Nederlanders blijken goede leerlingen te zijn geweest. Zij passen dezelfde gruwelen toe. Iedere jongen wordt een prooi van demoralisatie. En straks wordt heel dat verworpen leger op onze maatschappij los gelaten. Hierna had hij het nog over het als een dief in de nacht aanvallen van de republiek en dat de Nederlanders absoluut niet bij machte zouden zijn, om het Indonesische volk te overweldigen. De grote steden en de administratieve centra hadden zij wel bezet, doch het zijn enclaves. Water en voedsel moet door lucht worden aangevoerd. De Indonesiërs zijn uitermate geschikt om een guerilla te voeren, het bergterrein is ontoegankelijk voor de Nederlandse militairen. Typisch was ook, volgens van SANTEN, dat het te Semarang verschijnende blad "Sin Min" d.d. 14-1-'49 schreef, dat het nog niet bekend was, welke houding de Sultan van Djokja zou innemen. Maar de vorige week schreef een Engels blad "New States and Nations" (?), dat zelfs deze Sultan (feodalist) zich bij de guerilla-strijders had aangesloten.

Tot slot toonde hij aan, waarom de Indonesische studenten niet langer in een hun vijandig land konden blijven. Hij riep op tot morele en materiële steun. Hij deed ook een beroep op de aanwezigen om zich als medewerker voor het Comité op te geven. Het Comité kent geen leden, alleen medewerkers. Op Maandag 28 Februari zou er in Krasnapolsky een medewerkersvergadering worden gehouden, waar Dr. LENSHOEK (geboren te Semarang, 18 Augustus 1902) belangrijke dingen zou zeggen over zijn ervaringen opgedaan tijdens zijn verblijf in de republiek.

Voorts zou er van 13 tot 19 Maart a.s. een Azië Week worden georganiseerd. Deze zou groots worden opgezet. Het overlijden, 24 jaar geleden, van Dr. Sun Yat Sen zou dan worden herdacht. Bekende internationale figuren uit Parijs en Londen en afkomstig uit Vietnam, Malakka en China zouden dan het woord voeren. Er zou ook een tentoonstelling aan worden verbonden.

Hij riep allen op, ook de vergadering op 4 Maart a.s. in Bellevue bij te wonen.

Het betoog van van SANTEN was te 22.10 uur beëindigd.

Hierna werd een tombola gehouden. Tijdens het verkopen van de 250 lootjes werd er gecolporteerd met foto's van Indonesië, met het blad "Vrede en Opbouw" van de Nederlandse Vrouwenbeweging. Tevens werd ieder der aanwezigen bewerkt, om zich als medewerker van het comité op te geven. Van SANTEN deed hieraan ook intensief mede.

De eerste prijs van de tombola was een boek van Ir. RUTGERS over Indonesië. Dit boek zou aan de prijswinnaar thuis worden toegezonden. Winnaar van dit boek werd. De overige prijzen bestonden uit: een stel boekensteunen, doosjes zakdoeken, een fotolijst, een spel kaarten en een Frans woordenboekje.

Christiaan van PETTEN, geboren te Haarlem, 15-9-'90, wonende Stolwijkstraat 59-II te Amsterdam.

*L. W. van
Amsterdam
Van de
progr. als
"Communisten"
gevoelens*

30/11

Na de uitreiking van de prijzen sloot de voorzitter de vergadering. Allen keerden rustig huiswaarts. Er werden geen wanklanken vernomen.

Opmerking.

Opgevallen is, dat van SANTEN openlijk genoemd werd als voorzitter van het Comité Hulp aan Indonesië. Tot nu toe sprak hij reeds enige malen voor voornoemd comité, doch nimmer was er melding van gemaakt, dat hij daarin een bestuursfunctie bekleedde. Einde.

Tevens verzonden aan: B.M. A'dam.
H.C. A'dam.
I.D. 's-Hage.
I.D. R'dam.

N. 6.

No. 13 p. 7

Massena

Verbinding No. 84
No. 45/1949

22 Februari 1949.

28 FEB 1949
AC 56464

Ik heb de eer U EdelGestrenge een tweetal
circulaires te doen toekomen van de C.P.N. " De Waar-
heid ", welke aan een bestuurslid van de plaatselijke
afdeling dier partij alhier werden toegezonden. "Einde".

Comité „Hulp aan Indonesië”

Door de Regering werd op 23 December 1948 een telegram van het Comité „Hulp aan Indonesië” geweigerd, dat gericht was tot de voorzitter van de Veiligheidsraad. De inhoud van dit telegram luidde:

„Comité Hulp aan Indonesië vestigt aandacht Raad op bombardementen Indonesische bevolkingscentra stop dringt aan op bevel staakt het vuren in Indonesië, terugtrekking Nederlandse troepen en vrijlating vrijheidsstrijders.”

Het Comité verzoekt Uw instemming met de inhoud van het telegram. Van het resultaat van dit petitioneren zal mededeling worden gedaan aan de Veiligheidsraad, de Regering en de pers.

Het adres van het Comité is: Herengracht 28, telefoon 40944, postgiro 383478, ten name van J. H. van Sarsden-Moes, Herengracht 28, Amsterdam-C.

Naam	Adres	Naam	Adres

C.P.N. (De Waarheid),
Distr. den Haag.
Prinsegracht 60.

den Haag. 3 Januari 1949.

W.K.,

Hierbij zenden we je een petitionnementsformulier voor de actie van het Comité "Hulp aan Indonesië".

De bedoeling is, dat we ons wenden tot kunstenaars en intellectuelen en hen verzoeken of zij hun naam ook willen geven voor dit Comité.

Tot de initiatiefnemers van het comité behoren o.a.

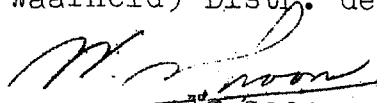
Go Gin Tjwan, Mr. S. Hamsah, Dr. Kwee Tien Lan, Dr. Pratomá, Soenito, Ir. S.J. Rutgers, Dr. J.H. van Santen - Moes, W.H. Klinkenburg.

In aanmerking komen dus Hoogleeraren, leeraren, artsen, juristen, musici, schilders, beeldhouwers, architecten, schrijvers enz.

Tevens verzoeken we jullie om een apart lijstje de namen duidelijk leesbaar over te nemen alsmede een aantekening wat de ondertekenaar is, bijv. Hoogleeraar, arts, enz. Deze lijst moet uiterlijk a.s. Zaterdag weer in ons bezit zijn, aangezien het voorlopig comité a.s. Maandag vergadert.

Wij verwachten van je dat je dit voor jouw bij uitstek geschikte werk accuraat zult uitvoeren en ons uiterlijk a.s. Zaterdag de resultaten zult doen toekomen.

Met kam. groeten,
C.P.N. (De Waarheid) Distr. den Haag,

alg. secr.

1 Maart 1949.

Volgno.

- 2 MRT 1949

ACD/56665

GEHEIM

Op Maandag, 28 Februari 1949, te 20 uur werd in een der kleine zaaltjes van "Krasnapolsky", Amsterdam, een bijeenkomst gehouden van medewerkers van het Comité "Hulp aan Indonesie", waaraan door 40 personen werd deelgenomen. Onder hen bevonden zich 10 Indonesiers, waaronder de reeds bekende Charles HAM. (Indo Europeaan)

X Van het bestuur waren aanwezig het Eerste Kamerlid Van SANTEN
X en Wim KLINKENBERG. (Beiden bekend.)
X Na enige woorden van welkom door Van SANTEN, werd het woord verleend aan Dr. C. H. LENSCHOEK, neurochirurg te Amsterdam, (bekend), die zou spreken over zijn persoonlijke ervaringen in de Republiek Indonesia.

In een op stuntelige wijze voorgedragen causerie gaf deze een reeks indrukken die hij gedurende zijn verblijf in Indonesie tussen April 1947 en April 1948 had opgedaan. Hij was van mening, dat om de tegenwoordige gang van zaken aldaar goed te begrijpen, kennis van de historie van Indonesie noodzakelijk was. Want wat thans geschiedde, was een gevolg van de 350 jarige koloniale overheersing.

Reeds voor de oorlog ontwikkelde zich het Indonesische nationalisme. Dat dit voornamelijk tot uiting kwam onder de Indische artsen was niets verwonderlijks. Immers het beroep van arts was een van de weinige beroepen die voor de Indonesiers openstonden.

Gedurende de bezetting door Japan heeft het nationalisme een krachtige stoot voorwaarts gekregen. Onder het mom van samenwerking met de bezetter is er de gelegenheid geweest en benut om het nationalisme te verspreiden, het meer vorm te geven en verschillende wensen vervuld te krijgen.

Het scheppen van de Republiek Indonesie, hoewel ook door Japan gewenst, mocht niet gezien worden als een Japans maaksel, maar was zuiver een uitvloeisel van het nationalisme.

LENSCHOEK was van mening dat figuren als HATTA en SOEKARNO in de geschiedenis van Indonesie terecht zouden worden vereerd als in Nederland Prins Willem van Oranje.

Ook moest men niet vergeten, dat de aspiraties van de Republiek niet alleen in de Republiek leefden maar evenzeer aanwezig waren onder de federalisten. Ook onder de Indo-Europeanen was een sterke stroming voor de Republiek. Tevergeefs had de Nederlandse regering getracht de tegenstellingen tegen elkaar uit te spelen en in de kringen van federalisten en republikeinen had men zich hiermede kostelijk geamuseerd.

De enigen die achter de Nederlandse regering aanliepen waren Dr. MANSOER en Sultan HAMID. En die deden het omdat zij niemand anders hadden om achteraan te lopen.

Over de Chinezen wilde LENSCHOEK liever niet spreken. Het was waar dat er vooral in de omgeving van de demarcatielijn "nog al wat" Chinezen gedood waren. Maar die hadden dan ook hun verdiende loon gekregen, zelfs naar de mening van de Nederlandse autoriteiten.

Wat er nu nog aan Nederlandse gezagsdragers in Indonesië aanwezig was, behoorde naar de mening van LENSHOEK tot de oude garde van kolonialen. De bladen in Batavia waren zo conservatief dat het meest afschuwelijke reactionaire blad in Nederland er nog vooruitstrevend bij was.

Gedurende zijn verblijf in Indonesië had LENSHOEK ook een week in de Republiek doorgebracht. Hij was in Djocja en Solo geweest en had ook veel in de omgeving op het land gereisd.

Opvallend was geweest dat van de zijde van de Republiek geen hinderpalen in de weg waren gelegd en vrijwel geen formaliteiten vervuld moesten worden, terwijl van Nederlandse zijde alles gedaan werd om het bezoek te verhinderen. Trouwens, het ambtelijke apparaat in Batavia was zo uitgebreid en zo omslachtig, dat men wilde men naar Nederland terugkeren, eerst veertien dagen verlof moest nemen om alle bureaux en instanties af te lopen voor een en ander in orde was.

Voor de toestand in de Republiek had spreker niets dan lof. De voedingstoestand was zeer gunstig. Zelfs in voormalige minusgebieden als de omgeving van Bodjonegoro, waar voor de oorlog chronisch hongeroedeem (voedingsoedeem noemde de Nederlandse regering dit) heerste, was nu van ondervoeding geen sprake.

Ondervoeding kwam niet voor.

Ook de gezondheidstoestand was heel goed. Epidemieën waren er niet geweest en het door Indische artsen opgerichte Instituut Pasteur verrichtte wonderen.

De textielpositie was precair. Dit was de schuld van de Nederlandse regering die voor de oorlog nimmer iets gedaan had aan de eigen voorziening met textiel, maar gemaakt had dat de bevolking steeds aangewezen was geweest op Japanse textiel.

De veiligheid liet niets te wensen over. Nergens had LENSHOEK zich, ook 's-avonds en 's-nachts, zo veilig gevoeld als in de Republiek. Dat er een haat tegen de blanken in het algemeen en de Nederlanders in het bijzonder zou bestaan, ontkende LENSHOEK pertinent. De mensen waren overal vriendelijk en behulpzaam.

Al met al kwam hij tot de slotsom dat er in de Republiek veel en constructief werk werd gedaan en dat de Republiek Indonesia terecht gezien moest worden als de katalysator van het Indonesische nationalisme.

"De grootste zonde is de leugen", zeide Van SANTEN in zijn dankwoord aan Dr. LENSHOEK. En hij was blij dat ~~er~~ in de golf van leugens die ons ten aanzien van de Republiek omspoelt, er thans iemand gekomen was die uit eigen ervaring en uit eigen aanschouwing iets anders en beters kon mededelen en die op deze wijze de werkzaamheid van het comité, - strijd tegen de leugen - zo krachtig kon ondersteunen.

Na de pauze kwamen de toekomstplannen van het Comité ter sprake. Hieruit bleek dat men het plan heeft om van 13 tot 18 Maart 1949 een Aziatische week te organiseren. Hiertoe zal op 13 Maart 1949 een Sun Yat Sen herdenking plaats vinden in "Krasnapolsky" en een tennisconstelling worden gehouden in "Bellevue".

Voorts heeft het comité het plan om het artikel in de Groene Amsterdammer van 26 Februari 1949: "Een officier schrijft uit Djokja aan zijn vrienden." in een brochure te verwerken en deze brochure in een miljoen exemplaren te verspreiden. De kosten hiervan - F.15.000,-- - moeten door de verschillende verenigingen worden opgebracht.

Te 23 uur ging de bijeenkomst uiteen.

Tevens verzonden aan I.D.Rotterdam en I.D.den Haag.

No. 13 1949

K-6.

MINISTERIE VAN ALGEMENE ZAKEN

B.
No.56665.

's-Gravenhage, 7 Maart 1949.

Onderwerp: Bijeenkomst medewerkers
Comité "Hulp aan Indonesië".

UITGEBOKT

0157599

G E H E I M.

VIII. TZ.4.

Met verwijzing naar het geheime rapport van Uw Inlichtingendienst van 1 Maart j.l., No.6882-F-1-'48, handelende over de op 28 Februari j.l. te Uwert gehouden bijeenkomst van medewerkers van het Comité "Hulp aan Indonesië", heb ik de eer U te verzoeken mij alsnog wel te willen berichten of alle daar aanwezig geweest zijnde personen (onder wie de Indonesiërs) aangemerkt moeten worden als "medewerkers" van het Comité "Hulp aan Indonesië" en of de medewerkers wellicht toegang tot de bijeenkomst hebben verkregen op vertoon van de in het dagblad "De Waarheid" van 26 Februari j.l. (pag.2, kolom 4) bedoelde identiteitskaarten.

De aan de onderhavige bijeenkomst deelgenomen hebbende Indo-Europeaan Ch.Ham is blijkbaar dezelfde als bedoeld in mijn zeer geheim schrijven van heden, No.48230.

HET HOOFD VAN DE DIENST,
voor deze:

Aan de Heer
Hoofdcomisaris van Politie,

A M S T E R D A M.

J.G.Crabbendam.

UITTREKSEL

Voor 1334 Naam Comité Hulp Indonesië

Origineel in 149 Naam FREE ASIA COMITE te Amsterdam

Volgnr. Ag.nr. 56782 Aard van het stuk

..... Afz. No. 12 Datum 1.3.48

Indonesische organisaties verleenden hun medewerking bij de organisatie van de "FREE ASIA WEEK", gehouden op 13 - 20 Meert te Amsterdam.

ANV

E.V.C.

N.V.B.

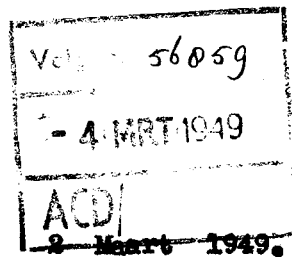
O.P.S.V.

GABONGAN PERKUMPULAN PERKUMPULAN (Federatie Indonesische Vereenigingen).

COMITE HULP INDONESIA.

Uitgetrokken door Afd./Sectie 503-4b Datum 11.4.48

Op aanwijzing van

Onderwerp: Wijkbijeenkomst "Comité Hulp aan Indonesië"

VERSLAG van een wijkbijeenkomst - openbaar - op Dinsdag, 1 Maart 1949 in een toneelzaal van het gebouw "Nieuwendammerham" aan de Adelaarsweg te Amsterdam-Noord, belegd door het "Comité Hulp aan Indonesië".

Aankondiging van deze bijeenkomst was geschied in het dagblad "De Waarheid" van 19 Februari 1949. Versieringen of leuzen waren in de zaal, welke een capaciteit heeft van ongeveer 300 zitplaatsen, niet aanwezig. De toegangsprijs bedroeg 15 cent per persoon.

Toen de bijeenkomst te omstreeks 20.15 uur werd geopend door Willem Gerard KLINKENBERG, geboren 7 December 1923 te Purmerend, wonende te Amsterdam, bleek, dat ongeveer 40 bezoekers het vrij slechte weer hadden getrotseerd, om van hun belangstelling blijk te geven. Dit waren hoofdzakelijk tot de arbeidersklasse behorende personen, gedeeltelijk vrij jeugdigen, onder wie ongeveer een derde gedeelte vrouwen en meisjes. Op een later uur van de avond werd het duidelijk, dat vooral de jongeren blijkbaar waren gekomen, om de Indonesische Kunstgroep "SINAR INDONESIA", welke volgens aankondiging medewerking zou verlenen, te aanschouwen.

In zijn openingswoord kondigde spreker W.G. Klinkenberg, voornoemd, aan, dat eerst het woord zou worden gevoerd door de Indonesiër ROESLI AMRAN (geboren 14 September 1922 te Padang), die, hoewel er niet zo veel Indonesiërs meer bereid gevonden worden om voor Nederlanders te spreken, voor deze avond de tocht vanuit het hoge Noorden van ons land had ondernomen, om een uiteenzetting over het teruggeven der studiebeurzen door een aantal hier te lande studerende Indonesiërs naar aanleiding van de tweede politionele actie te geven.

Vervolgens zou de via de radio bekende ROBERT SCHEIS (geboren 13 November 1915 te Lisse), die daartoe uit Hilversum was gekomen, een declamatie geven over "De toespraak van Multatuli als assistent-resident tot de diensthooften van Lebak" uit de "Max Havelaar".

Tenslotte kondigde spreker aan, dat de kunstgroep "Sinar Indonesia" plotseling verhinderd was, deze avond met muziek, zang en dans op te luisteren.

ROESLI AMRAN, voornoemd, hierna het woord nemende, trachtte hierna de aanwezigen duidelijk te maken, hoe een aantal hier te lande studerende Indonesiërs, 20 in getal, wier studiekosten en levensonderhoud geheel door de Nederlands-Indonesische Regering worden betaald, er toe gekomen was, hun studie stop te zetten en te weigeren van diezelfde regering, welke de tweede politionele actie tegen het Indonesische volk ontketende, te profiteren, door gelden als zogenaamde "Malino-studiebeurzen" te accepteren. Spreker, die de Nederlandse taal blijkbaar moeilijk beheerst, had gedurende zijn betoog dikwijls moeite, zich in juiste bewoordingen te uiten. Hij greep terug in de geschiedenis naar de tijd van J.P. Coen bij vestiging van het Nederlandse gezag op Java, de Atjeh-oorlog, de oorlogen op Java en Sumatra omstreeks de jaren 1923-1925 en stapte over naar de tijd van de vestiging der Republiek Indonesia na 1945. Op allerlei slinkse manieren was volgens spreker steeds weer getracht, het koloniale gezag in Indonesië te herstellen. Steeds weer heette het,

dat my in dit
die...
vaker...

dat men de orde wilde herstellen en de Indonesiërs vrijheid wilde brengen, maar uiteindelijk hadden alle pogingen van de zijde van de Nederlandse Regering en haar vertegenwoordigers bij de verschillende conferenties geen ander doel, dan de rijkdommen van Indonesië ten behoeve van een kleine groep kapitalisten weer ongestoord te kunnen exploiteren. Spreker zeide, dat de methoden, welke de Nederlandse Regering bij de beide politionele acties in Indonesië had gevolgd in wezen niet verschilden van die, welke de Duitsers gedurende de oorlogsjaren in Nederland hadden toegepast. Dit had maar één doel, namelijk het uitschakelen of op de knieën brengen van de Republiek Indonesia, welke de nationalistische verlangens en de zucht naar vrijheid der Indonesiërs grotendeels belichaamt. Spreker noemde het een schande, dat zulks geschiedde zo kort nadat het Nederlandse volk zelf zoveel van de Duitsers te lijden had gehad en voor zijn vrijheid had geworsteld.

Hij schetste in het kort het optreden van Van Mook bij de vorming der zogenaamde Malinostaten, de overeenkomst van Linggadjati, de Renville-overeenkomst en de onderhandelingen met de Regering Hatta. En dat, terwijl zoals thans blijkt, de 2e politionele actie maanden van tevoren werd voorbereid.

Met betrekking tot het ontstaan van de zogenaamde "Malinostudiebeurzen" zeide spreker, dat in tegenstelling tot de vroegere methode van studie door hoofdzakelijk adellijke Indonesiërs, die zich als BB-ambtenaar gemakkelijk voor het karretje van de Nederlandse bezitters lieten spannen, na de oorlog dat BB-corps niet meer zo betrouwbaar als vroeger kon worden beschouwd, omdat het inmiddels met een "Republikeinse geest" besmet bleek. Men heeft toen van Nederlands-Indonesische zijde een aantal jonge mensen, die dikwijls nog de capaciteiten misten doch van wie men hoopte, dat zij later als getrouwe dienaren van de Nederlandse Regering in Indonesië in het bestuursapparaat opgenomen zouden kunnen worden, aangeboden in Nederland op kosten van de Nederlands-Indonesische Regering te studeren. Vanzelfsprekend stonden de Republikeinse Indonesiërs wantrouwend tegenover dit gebaar, doch na ruggespraak met de Republikeinse Regering heeft ook een aantal betrouwbare Republikeinsgezinde Indonesiërs van het aanbod gebruik gemaakt. Het zijn voor een groot deel deze mensen, die na de 2e politionele actie van Nederlandse zijde geweigerd hebben, hun studie voort te zetten. Zij zijn hierdoor vanzelfsprekend erg gedupeerd, omdat zij thans ook zonder middelen van bestaan zijn gekomen. Aangezien de strijd van de naar vrijheid strevende Indonesiërs tegen dezelfde mensen is gericht, als waartegen de Nederlandse arbeiders strijden, deed spreker een oproep, de strijd van de Indonesische studenten geldelijk te steunen. Hij voegde hieraan toe, dat de Indonesiërs bereid zijn alle daden van het Nederlandse volk uit het verleden te vergeten, omdat het Indonesische volk zeer goed begrijpt, dat het Nederlandse volk als zodanig hier niet verantwoordelijk voor kan worden gesteld. Het gaat in Indonesië volgens spreker om een sociale strijd en het Indonesische volk als Aziatisch volk is niet bereid, zich te richten naar een vorm van Westerse democratie.

Tot zover de toespraak van Roesli Amran.

Hierna volgde de declamatie van Robert Sobels, voornoemd, waarna 10 minuten werd gepauzeerd. Verschillende jongeren verlieten de zaal.

In de pauze werden prentbriefkaarten aan het publiek verkocht à 10 cent, waarvan de opbrengst ten goede van de "stakende" studenten zou komen. Voorts werd gelegenheid gegeven, zich als werker voor het "Comité Hilp aan Indonesië" op te geven.

Na de pauze hield eerdergenoemde KLINKENBERG, nog een vlot speechje. Hij gaf een gedetailleerd overzicht over ~~koloniale~~ ^{het} koloniale bestuur van Indonesië en het ontstaan van de Republiek Indonesië. Hij had kritiek op de thans rustende VAN MOOK, die van die interessante artikeltjes schrijft en het wil doen voorkomen, alsof hij het toch zo goed voor had met die Indonesiërs. Doch men moest volgens spreker niet vergeten, dat diezelfde VAN MOOK kort na de komst der Engelsen in Indonesië voorgesteld had, hem 2000 man geëfende troepen ter beschikking te stellen, waarmee hij die Republiek wel even zou oprollen. Hij wilde dus toen reeds hetzelfde bereiken, wat de Nederlandse Regering voer had met haar positionele acties. Hij uitte wantrouwen in Indonesiërs als Sultan Hamid II, die eigenlijk meer Europeaan is dan Indonesiër, en anderen, die de Nederlandse bedoelingen ondersteunen. Ook een HATTA bleek een dubieuze figuur. Dergelijke Indonesiërs hebben meer oog voor buitenlandse valuta dan voor de belangen van het Indonesische volk. De belangstelling, welke landen als Amerika, Frankrijk en Australië voor het Indonesische probleem hebben, berust op dezelfde doelstellingen, welke de Nederlandse bezitters hebben. Spreker vond het heel begrijpelijk, dat de nabewoners na de 2e positionele actie in de rij staan voor voedsel, kleding en medicamenten bij het Nederlandse leger, als men bedenkt, dat de Republiek door een Nederlandse blokkade eerst lange tijd achtereen is uitgehongerd.

Met betrekking tot de Ronde-Tafel conferentie zeide spreker het toe te juichen, dat de Republikeinse leiders niet in het opnieuw opgezette valletje hebben getrapt door deel te nemen aan een conferentie, waarin zij slechts voor 1/3 zeggenschap hebben, hoewel zij op Java en Sumatra ongeveer 2/3 deel van het Indonesische volk vertegenwoordigen. Men kan het doen voorkomen, alsof de Republiek heeft opgehouden te bestaan, men kan een bezetting doorvoeren, andere besturen aanstellen, maar het volk kan men niet wegnemen. Hierbij komt, dat het georganiseerde verzet in de door de Nederlanders bezette gebieden van de Republiek onder leiding van Sjarifeedin e.s. steeds meer gestalte krijgt.

Volgens deze spreker had Roesli Amran, die in Nederland op eigen kosten studeert, uit protest tegen de Nederlandse actie en solidariteit met de "stakende" studenten zijn studie eveneens stopgezet. Men moest, zoals Roesli Amran had gezegd, maar eens een blik werpen in de "GROENE AMSTERDAMER", om een beeld over het Nederlandse beleid in Indonesië te krijgen, want "De Waarheid" was tenslotte maar zo'n blad, dat men niet serieus kon nemen. (hilariteit).

Spreker deed tot slot nog een oproep voor bezoek aan de bijeenkomst voor "stakende" studenten op Vrijdagavond, 4 Maart 1949 in gebouw Bellevue te Amsterdam, waar 2 Indonesiërs, Rie Nobbe en Joop van Santen het woord zullen voeren, terwijl "Sinar Indonesia" medewerking zal verlenen. Voorts wees hij op de bijeenkomst van werkers op Maandagavond, 7 Maart 1949 in Krasnapolsky te Amsterdam en vroeg hij belangstelling voor de "Vrij Azië"-week tussen 13 en 20 Maart a.s., welke zal worden geopend met een Chinese Kunstochtend op 13 Maart 1949, 9,15 uur, in Krasnapolsky te Amsterdam. Met bewijs van toegang hiervoor geeft tevens toegang tot de tentoonstelling, welke op die dag des middags in Frascati te Amsterdam zal worden geopend. Met het houden van een collecte werd de bijeenkomst te 22,15 uur gesloten.

Tevens afschrift gezonden aan I.D.'s Den Haag en R'dam,

E-6.

B.M. en H.C. Asd.

No. 13 pps

*Ten overzichten
met de hand
dat is ok
al de hand
van de hand
gevoel*

UITTREKSEL

Voor OD 1334 Naam Com.Hulp Ind.
Origineel in OD 644 Naam vlogschriften EVC
Volgnr. Ag.nr. 57220 Aard van het stuk
Afz. verb NO.12 Haag Datum 5.3.49.

INDONESIERS STAKEN.

Progressief Nederland tone zich solidair. Misschien zullen de lezers van de Stakerskrant eerst wel even vreemd opkijken als ze lezen, dat Indonesische studenten zijn gaan staken. Immers, studenten vervullen geen onmisbare functie in het productieproces, zoals de loonarbeiders dat doen, en ze hebben dus ook niet de economische macht van loonarbeiders. Nu de Indonesische studenten aan alle Nederlandse Universiteiten, gedurende de week van 20 tot 27 Februari staken, zullen de professoren rustig college blijven geven (er zullen er vermoedelijk niet veel zijn, die zich solidair verklaren, vrezen we) en economisch verandert in ons land niets.

Maar wat is er in werkelijkheid aan de hand? Allereerst hebben 17 Indonesische studenten, die indertijd hier op kosten van de Nederlands-Indische regering naar de Universiteiten waren gekomen om er te studeren, ten einde in de toekomst voor die regering te werken in Indonesië geweigerd nog langer geld hiervoor te aanvaarden. Hun enige bron van inkomsten in een vreemd en vijandig land hebben zij dus afgewezen. Evenmin als de Nederlandse studenten tijdens de Duitse bezetting geld van Hitler aannamen om in Keulen of München te gaan studeren, zo nemendeze Indonesiërs het geld van HUN vijanden aan. En de betekenis van deze daad moeten we dus vanuit een MOREEL gezichtspunt beschouwen. DEZE MENSEN ONTZEGGEN ZICH EEN AANTREKKELIJK HEDEN EN EEN ZEKERE TOEKOMST. ZIJ ZIJN SOLIDAIR MET HUN GETRAPTE EN GESLAGEN VOLK.

Om nu de solidariteit met deze moedige studenten te tonen, zijn in deze week ALLE Indonesische studenten in proteststaking tegen de Nederlandse koloniale oorlog. Gedurende deze week wordt tevens getracht zoveel mogelijk Nederlandse studenten eveneens aan de proteststaking te doen deelnemen.

Een staking van een week heeft natuurlijk maar zeer beperkte betekenis. Vandaar dat ook getracht zal worden meer Indonesiërs voorgoed hun studie te doen staken. Maar hiervoor is het nodig dat de progressieve Nederlanders hulp bieden. Deze studenten moeten onderdak hebben, eten, enz. Wij moeten kunnen zeggen: "Staakt en hebt geen vrees, er zal voor jullie gezorgd worden." Het Comité "Hulp aan Indonesië" heeft dan ook een uitgebreide hulpactie georganiseerd. Het doet hierbij een beroep op alle vrienden van Indonesië om steun. Stort Uw bijdrage, hoe gering die ook zal moeten zijn, op giro 383478, ten name van Mevr. J.H. van Santen-Moes, arts. Herengracht 28, Amsterdam-C., telefoon 40944. Ook aanmeldingen voor gratis onderdak en onderhoud worden daar ingewacht.

Helpt de Indonesiërs in hun strijd voor recht. Hun strijd is de Uwe

Uitgetrokken door # Afd./Sectie red. y.b Datum 19.4.49

Op aanwijzing van Z.O.Z.

" COMITE HULP AAN INDONESIE "

Belangstellenden worden opgewekt een van de openbare vergaderingen van het comite, waar het Indonesische vraagstuk en de actie der Indonesische vraagstuk en de actie der Indonesische studenten behandeld zullen worden, te bezoeken.

Maandag 28 Februari-----
Gebouw Krasnapolsky-----Warmoesstraat
Bijeenkomst van medewerkers en belangstellenden.

Dinsdag 1 Maart

Gebouw Nieuwendammerham---Adelaarsweg---Noord

Woensdag 2 Maart

Gebouw Läckner---Rozengracht---Centrum.

Vrijdag 4 Maart

Gebouw Bellevue---Leidsekade-----Centrum.

8 Maart 1949.

GEHEIM

*Mr. van den PD 1574,
W. Klinkenberg PD 4017,
Ir. Rutgers PD 1094*

*PD 244
20413/1094*

Op ^{Amsterdam} Maandag, 7 Maart 1949, te 20 uur werd in "Krasnapolsky", zaal D, een vergadering van werkers van het comité "Hulp aan Indonesië" gehouden, die door (ongeveer 60 personen) werd bijgewoond. Van het bestuur waren aanwezig: J. van SANTEN, W. KLINKENBERG en Ir. RUTGERS.

Een figuur die ook steeds op deze bijeenkomsten wordt gezien en die ook nu weer aanwezig was is Cornelis Simon PROVILY, geboren te Schoterland, 30 Januari 1899, klerk gemeente secretarie, wonende Kromme Mijdrechtstraat 92-III, Amsterdam.

Uit de gevoerde besprekingen is het volgende gebleken:
Het uit te geven manifest zal NIET de gehele bekende brief van de Indische officier uit "De Groene Amsterdammer" bevatten, doch een uittreksel daarvan. Dit wordt gedaan om geldelijke en "andere" redenen. Voor Amsterdam wil men een oplaag van 150.000 exemplaren. De kosten worden geraamd op F. 1800,--.

De op Vrijdag, 4 Maart 1949, in "Bellevue" gehouden bijeenkomst van het comité in samenwerking met andere organisaties, is geldelijk gedekt. Er is evenwel geen overschot.

De thans door het comité, in samenwerking met anderen, gesteunde Indonesische studenten, die hun studiebeurs geweigerd hebben, kosten ongeveer F. 500,-- per man en per maand. De studenten die in Leiden verblijven zouden het meest gebaat zijn met geldelijke steun, doch de in Amsterdam verblijvende studenten moeten niet alleen eten en onderdak hebben, maar hun adressen moeten tevens "onderduikadressen" zijn. Men stelt zich voor, voor deze studenten een soort rooster vast te stellen in de geest van één week op het ene adres, de volgende week op een ander, enz. Het nodige geld komt goed binnen, dank zij het intensieve werken met steunlijsten en de verkoop van ansichtkaarten.

PROVILY stelde voor dat de studenten een studentenkrantje zouden uitgeven in de geest van het vroegere blad "Hulp aan Spanje", dat van 1934 tot 1940 bleef bestaan. Een dergelijk blad zou een propagandistische en morele steun geven. Het voorstel zal worden overwogen.

Op Donderdag, 10 maart 1949, zal in "Bellevue" een bijeenkomst plaats vinden van het comité "Vrede met Indonesië". De leden van "Hulp aan Indonesië" stellen zich voor om die avond bij de ingangen van "Bellevue" met een flinke ploeg te colportereren. Men rekent op een ruzietje, maar ook op een flinke verkoop van kaarten.

Het comité zal na de "Azië-week", die van 13 tot 20 Maart wordt gehouden, weder bijeenkomen.

*+ t/dit licht
mog. org. week!
Belle
Tweede
maand
geen
Te komen*

Het programma van de "Azië-week" is nog niet vastgesteld. Behalve de bijeenkomst op 13 Maart 1949 in "Krasnapolsky", stelt men zich voor een aantal openbare en besloten bijeenkomsten te houden. Op de besloten bijeenkomsten zullen de

Cheneaux - // buitenlanders CHENEAUX, Viet-Nam; CLEGG, Engeland en HO-TEN-CHIEN,
Glegg x China, spreken. *CLEGG, Arthur.*
Ho-ten-chien - Verschillende Indonesiërs zullen op de bijeenkomsten uitvoeringen geven.
 Plaats en tijd zullen in "De Waarheid" worden bekendgemaakt.

Te omstreeks 23 uur ging de bijeenkomst uiteen.

Op verzoek van Z.E. de Minister van Overzeesche Gebiedsdelen, a.i. wordt een afschrift gezonden aan de Procureur-Generaal te Amsterdam.

W

K-6.

*By memoire te A'dam is gelokant met de Minister en den a.i. heeft gedaan. De PG is in de laag ge-
 meent. heeft heeft een kennis bekomen van bestaande stukken
 over de Azië-week en is van de zijde van PG de een wij-
 spraken daar om ingelicht te worden. In mandaten ge-
 meent. H/B. ingelicht*

*BTM
 14/3.*

Verbinding: W

Nr. 6882-i-1-'48.

Onderwerp: Vergadering comité
Hulp aan Indonesië.

Datum van ontvangst bericht: 8 Maart 1949.

Betrouwbaarheid berichtgever: zeer betrouwbaar.

Waardering bericht: zeer betrouwbaar.

Tevens bericht gezonden aan: De Procureur-Generaal te Amsterdam
op verzoek van Z.E. de Minister
van Overzeesche Gebiedsdelen a.i.,
J. J. W. van Nieuw Amsterdam a. i.

Medewerkende instanties: geen.

Ondernomen actie: geen.

Valens.
10 MRT 1949
57 3 42

W. J. van Nieuw Amsterdam a. i.

W)

K-6.

MINISTERIE VAN ALGEMEENE ZAKEN

B.
No. 57342.

UITGEBOERT

Amsterdam, 29 Maart 1949.

Onderwerp: Vergadering Comité
"Hulp aan Indonesië".

a/59207

VIII. TZ.4.

GEHEIM.

Met verwijzing naar het geheime rapport van Uw Inlichtingendienst van 8 Maart j.l., No. 6882-1-1-'48, heb ik de eer U te verzoeken mij wel te willen mededelen welke betekenis gehecht moet worden aan de daarin bedoelde "onderduikadressen".

HET HOOFD VAN DE DIENST
voor deze:

Aan de Heer
Hoofdcomisaris van Politie,
te
AMSTERDAM.

~~Hoofdcomisaris~~
I.L.v.Laere.

UITTREKSEL

Voor OD 1334 Naam Comite Hulp aan Indonesie.
Origineel in OD 1333 Naam G.P.P.I.
Volgnr. Ag.nr. 57347. Aard van het stuk verslag.
Afz. verb.13 Datum 7.3.49

Onder auspicien van het Comite Hulp aan Indonesie en de G.P.P.I.
werd een openbare vergadering gehouden op Vrijdag, 4 Maart 1949
in de grote zaal van het gebouw "Bellevue" te Amsterdam.
~~Het verslag van deze vergadering is opgeborgen in OD 1333.~~

Uitgetrokken door vde Afd./Sectie ACD IV b Datum 15.6.49
Op aanwijzing van

Nr. 6882-F-1-'48.

Antwoord op nr. 56665, *co*

d.d. 7-3-'49.

Betr. Bijeenkomst medewerkers
Comité "Hulp aan Indonesië".

50665

11 Maart 1949.

GEHEIM

V

14 MRT 1949

ADD/57599

Als antwoord op het hierboven aangehaalde schrijven en ten gevolge op dezerzijds schrijven nr. 6882-F-1-'48, d.d. 1 Maart 1949, kan worden bericht, dat de daarin vermelde bijeenkomst mede toegankelijk was voor belangstellenden. Wie van de aanwezigen tot deze categorie gerekend moesten worden, kon niet worden nagegaan.

Voor wat betreft de identiteitskaarten, kan worden bericht, dat deze nog niet door de "medewerkers" werden ontvangen.

Inderdaad is de Indo-Europeaan Ch. HAM dezelfde als bedoeld in Uw zeer geheim schrijven nr. 48230, d.d. 7 Maart 1949.

In het eerder genoemde schrijven d.d. 1 Maart 1949, werd deze dan ook aangeduid als "de reeds bekende Ch. HAM", waarmede bedoeld werd en in het algemeen bedoeld wordt, dat deze man bij Uw dienst reeds bekend is.

Na. 13 p. 19

K-2.

Verbinding: h: ..

No: 386.

Onderwerp: Openb. Indonesische-Kunstochtend.

18 Maart 1949.

Datum ontvangst bericht: 13-3-1949.

Betrouwbaarheid berichtgever: Betrouwbaar.

Waardering bericht: Betrouwbaar.

Tevens bericht gezonden aan:

Medewerkende instanties: Gene.

Ondernomen actie: Gene.

NK

Volgno.
21 MRT 1949
50118

Kort verslag van de openbare Indonesische-Kunstochtend, georganiseerd door het Comité "Hulp aan Indonesië" en de G.P.P.I., gehouden op Zondag, 13-Maart 1949, te 10 uur, in het Luxor-Theater, Kruiskade 30 te Rotterdam.

Aanwezig circa 700 personen, zowel mannen als vrouwen. Een groot deel van de aanwezigen bestond uit jeugdige personen. (Zaalcapaciteit 1100 zitplaatsen). De ochtend was aangekondigd in "De Waarheid" en in "Het Rotterdamsch Parool".

Te ruim 10 uur, wordt de bijeenkomst door een onbekend gebleven Indonesiër geopend, die alle aanwezigen welkom heet en zegt, dat de G.P.P.I. een federatie is, welke alle in Nederland bestaande Indonesische verenigingen omvat.

Spr. geeft vervolgens het woord aan de vertegenwoordiger van de G.P.P.I., die een overzicht geeft van de toestand in Indonesië. Nederland voert een terreur in de Republiek en houdt nog steeds vast aan haar koloniale politiek, een politiek, welke zij reeds meer dan 300 jaar voert. De ontwaakte vrijheidsdrang van de Indonesiërs zal echter niet meer tegen te houden zijn en gezamenlijk met alle progressieve krachten zal het vrije Indonesië worden verwezenlijkt.

Hierna wordt het woord gevoerd door een, eveneens onbekend gebleven, Indonesische student, die het standpunt van de stakende Indonesische studenten uiteenzet.

Spr. zegt, dat een 20-tal studenten - studerende in Leiden en Amsterdam - hun beurs hebben teruggegeven (het bekende geval van de Malino-beurzen), daar zij niet de schijn willen wekken, dat zij de zaak van de Republiek ontrouw zijn geworden. De Malino-beurzen hadden slechts een doel, n.l. het intellect van Indonesië los te maken van de revolutionaire massa aldaar, doch wij zullen ons niet door geld en mooie woorden laten verleiden, zegt. spr.

Spr. hekelt op scherpe wijze het Nederlands beleid in Indonesië, zegt, dat de massa bewust dom en onontwikkeld wordt gehouden, doch dat ondanks alles de progressieve krachten - met aan het hoofd de Sovjet-Unie - de overwinning op de koloniale machthebbers zullen behalen.

- van Santen -

van Santen, Joseph, geb. 7-3-1908 te Rotterdam, wone-
nende ~~te Amsterdam~~, hekelt in een scherp+ en critiek-
vol betoog het Nederlandse optreden in Indonesië, zegt,
dat de Nederlanders bezeten zijn door hebzucht en dat
zij een gewone uitbuitings-politiek voeren.

De troepen brengen geen vrijheid, rust en wel-
vaart, zoals ons werd voorgespiegeld, doch zij dienen
uitsluitend om het bezit veilig te stellen en zo mo-
gelijk te vergroten. Onze troepen oefenen een ware
terreur uit, zegt spr., doch geen soldaat mag hierover
schrijven, daar hij dan onmiddellijk door zijn comman-
dant wordt gestraft. Lekt er toch iets door - spr. ci-
teert dan enkele gedeelten van de bekende publicatie's
in de "Groene Amsterdammer" - dan zegt onze regering:
"Es ist nicht wahr".

Spr. zou op dit alles maar één antwoord willen
geven, n.l. het bekende gezegde van Multatuli: "Stik
in je koffie, regering verdwijnt".

Spr. roept tenslotte alle progressieve krachten
op tot hulp en steun aan de Indonesische vrijheids-
strijd.

In de pauze werd gecolporteerd met prentbriefkaar-
ten t.b.v. de stakende studenten.

Na de pauze werd de ochtend gevuld met het optre-
den van:

① Sobels, Robert, nadere personalia niet bekend (de-
clamatie) en het Indonesische gezelschap "Sinar Indo-
nesia" (zang, dans en muziek).

De opbrengst van deze ochtend was bestemd voor
de stakende studenten.

Opvallend was, dat ^(?) angstvallig vermeden werd om
namen te noemen. Zelfs de voorzitter van het comité
"Hulp aan Indonesië", van Santen, J., voornoemd, werd
niet aangekondigd.

Te 12.30 uur, werd de bijeenkomst gesloten en
ging men rustig uiteen. Einde.

F Volgens opgave van A.C.D. is Robert
Sobels geb. 13-11-1905 te Lisse en
woonachtig te Amsterdam. Hij komt
van in D.D. 404 / Maart 47 no. 11066 (Kamer
Vrij Katheden).

UITGEBOEKT

MINISTERIE VAN ALGEMENE ZAKEN

's-Gravenhage, 14 April 1949.

^B
No. i58118.

Onderwerp: R.Sobels.

GEHEIM.

2/7/45

VIII. TZ.4.

Ik heb de eer U mede te delen, dat tijdens een op 13 Maart j.l. te Rotterdam door het Comité "Hulp aan Indonesië" in samenwerking met de G.P.P.I. gehouden openbare Indonesische Kunstochtend de te Uwant woonachtige Robert SOBELS als declamator is opgetreden. Deze persoon staat bij mijn administratie gesignaleerd als lezer van "De Vrije Katheder".

Ik moge U verzoeken mij wel nader over hem te willen inlichten.

HET HOOFD VAN DE DIENST,
voor deze:

J.G.Crabbendam.

Aan de Heer
Hoofddcommissaris van Politie,
te
A M S T E R D A M.

MINISTERIE VAN
ALGEMENE ZAKEN

's-Gravenhage, 6 Juli 1949

No.: B. 58118
Bijl.: Gene

GEHEIM

a/71045

Betr.: R.Sobels

VIII. 12.4.

Ik heb de eer U te verzoeken de afdoening van de aangele-
genheid, bedoeld bij mijn geheim schrijven van 14 April j.l.,
No.58118 wel te willen bespoedigen.

HET HOOFD VAN DE DIENST
Namens deze,

L.L.van Laere.

Aan de Heer
Hoofdecommissaris van Politie,
te
AMSTERDAM.

MINISTERIE VAN ALGEMENE ZAKEN

B.
No.58118.

UITGEBODEN'S-Gravenhage, 14 April 1949.

Onderwerp: Openb. Indonesische
Kunstochtend.

VIII. TZ.3.

G E H E I M.

Met verwijzing naar het rapport van Uw Inlichtingen-
dienst van 18 Maart j.l., No.386, handelende over het in
hoofde dezes vermelde onderwerp, heb ik de eer U mede te
delen, dat de daarin genoemde Robert SOBELS, geboren 13 No-
vember 1915 te Lisse, woonachtig is te Amsterdam en gesig-
naleerd staat als lezer van "De Vrije Katheder".

HET HOOFD VAN DE DIENST,
voor deze:

J.G.Crabbendam.

Aan de Heer
Hoofdcommissaris van Politie,
te
R O T T E R D A M.

OVERGENOMEN UIT "HET STUURRAD". No.16, 1e Jaargang 1949.
15 Maart 1949.

Instructie-blad voor de Kaderleden van het A.N.J.V.
Redactie: Dagelijkse leiding A.N.J.V. Spuistraat 262 - Amsterdam
(tel.30641).

COMITÉ "HULP AAN INDONESIË".

In meerdere plaatsen van ons land is een comité "HULP AAN INDONESIË" opgericht. De landelijke leiding van dit comité heeft zich tot het hoofdbestuur van het A.N.J.V. gewend met het verzoek dit comité in zijn werkzaamheden te willen ondersteunen. Het Hoofdbestuur verzoekt de districtsbesturen daar waar deze comité's inderdaad zijn opgericht om in samenwerking met hen te treden en aan dit comité alle mogelijke hulp te verschaffen.

See Dit is opgenomen in OD 1334

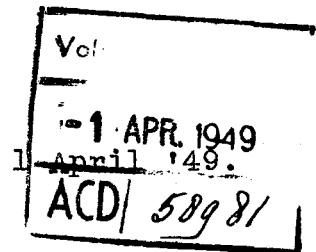
BT III
2/13

c

NOTITIE VAN B.VIII.

AAN: C.

G E H E I M.

Van 20-23 April 1949 wordt te Parijs het "Wereldcongres voor de Vrede" gehouden, communistisch van opzet.

In "De Waarheid" van 30 Maart 1949 is medegedeeld, dat het Comité "Hulp aan Indonesië" met de Indonesische vertegenwoordigers in Parijs aandacht hoopt te vragen voor de oorlog, die in Indonesië thans werkelijkheid is.

Gaarne zou vernomen worden welke Indonesiërs tegen die tijd naar Parijs vertrekken.

B.VIII.

Amsterdam

Betr. Vergadering medewerkers
Comité "Hulp aan Indonesië"

Volgno. <i>1259</i>
-1 APR. 1949
ACD/ 50 992

GEHEIM

NK *1259*

Verbinding: *13*
 Datum: 30 Maart 1949.
 Datum ontvangst bericht: 29 Maart 1949.
 Betrouwbaarheid berichtgever: zeer betrouwbaar.
 Waardering bericht: betrouwbaar.
 Tevens verzonden aan: I.D. Rotterdam en I.D. Den Haag.
 Medewerkende instanties: geen.
 Ondernomen actie: geen.

Op Maandag, 28 Maart 1949 te 20 uur vond in zaal 4 van het hotel "De Rode Leeuw", Damrak, Amsterdam, een bijeenkomst plaats van medewerkers van het Comité "Hulp aan Indonesië". Aanwezig waren 40 personen, w.o. enige Indonesiërs.

Na een paar welkomstwoorden van Wim KLINKENBERG, (bekend), werd het woord gevoerd door J. van SANTEN, (bekend).

Van SANTEN zeide dat het comité een prijzenswaardige activiteit ontwikkelde, maar naar zijn mening nog niet was waar het komen wilde. Van SANTEN stelde zich voor om vooral in Indonesië vaste voet te krijgen en het daarheen te sturen, dat het comité DE organisatie zou worden die de verbinding zou vormen tussen de Indonesiërs en de progressieve Nederlanders. Een stap in deze richting was het feit dat het comité zijn proces gewonnen had tegen het Comité "Nederland helpt Indië". Dit laatste comité had of wilde ook de naam voeren Comité "Nederland helpt Indonesië" ~~voeren~~ en hieruit was een proces in kort geding gegroeid, dat door het comité van Van SANTEN gewonnen was. Het Comité "Nederland helpt Indonesië" mag deze naam wel voeren maar moet daaraan toevoegen v/h "Nederland helpt Indië".

afsch. voor R 1259

Het comité van Van SANTEN zal voortgaan met zijn activiteit en deze nog opvoeren. Er zullen verschillende Indonesiërs naar de Vredesconferentie in Parijs gaan en ook het comité, als zodanig zal trachten zich te doen vertegenwoordigen door een of meer afgevaardigden.

"Hulp aan Indonesië"

Van SANTEN zal trachten door middel van de pers de positie en de werkzaamheid van het comité uiteen te zetten en duidelijk te maken dat dit comité zich voorstelt de belangen van het Indonesische volk te behartigen zonder aanzien van politiek of godsdienst. Vandaar dan ook dat de verhouding tot de C.P.N. niet zo duidelijk naar voren gebracht wordt en deze partij zich min of meer afzijdig houdt omdat men anders bang is, dat de niet communistische maar niettemin progressieve elementen uit het Nederlandse volk niet zullen willen samenwerken.

Hierna werd het woord gevoerd door de Indonesiër MOEBIRMAN, (R. MOEBIRMAN, geboren te Boeloengagoeng, 22 December 1923, adres onbekend. Zie ook Uw schrijven nr. 49305, d.d. 16 November 1948.), die zeide te spreken namens een andere Indonesiër, waarvan de naam niet bekend geworden is. M. verklaarde naar Nederland gekomen te zijn om te studeren en als correspondent voor verschillende revolutionaire Indonesische bladen.

R 1259
de van de stuwade de geen leers mee. will. aanwanden

M. J. S. R. Moebirman

MOEBIRMAN zeide communist te zijn en volgeling van Sjarifoedin. Ook deze laatste was overtuigd communist en men moest niet denken dat hij deze rol alleen maar "speelde". Verder vertelde hij, dat de Indonesische studenten de gelegenheid kregen, althans was dit aanbod gedaan, om in een van de Oost-Europesche staten af te studeren. In samenwerking met Van SANTEN wilde hij de Indonesische bladen attent maken op het bestaan en de werkzaamheden van het comité en hij zegde toe de positie van het comité uitvoerig uiteen te zetten. Naar zijn mening zou het communisme ook in Indonesië overwinnen.

Uit de hierna gevoerde discussie bleek nog, dat het comité zich voorstelt om wijkvergaderingen te organiseren, collectebusjes bij winkeliers te plaatsen en te trachten om, via de ouders van in Indonesië vertoevende militairen, contact in Indonesië op te nemen, en verschillende voorstellingen te geven van de film "Indonesia calling." De volgende vergadering van het comité zal waarschijnlijk op Donderdag, 14 April 1949 plaats vinden.

Opgemerkt wordt nog, dat MOEBIRMAN verschillende keren in druk gesprek was met de eveneens aanwezige en reeds bekende Charles HAM. Beiden schenen elkaar goed te kennen.

No. 13 1949

K-6.

de bevestiging afkijft

Nr. 6882-I-1-'48.

Antwoord op nr. 57342,

d.d. 29-3-'49.

Betr. Vergadering Comité

"Hulp aan Indonesie."

57342

A. d. d. v. g.

Volgno.
- 5 APR. 1949
ACD/59207

1 April 1949.

GEHEIM

Als antwoord op het hierboven aangehaalde schrijven kan worden bericht, dat tot nu toe niet is kunnen blijken welke betekenis gehecht moet worden aan de in het aangehaalde rapport bedoelde "onderduik-adressen."

Zoals reeds aan Uw heer Van HAPEREN werd medegedeeld, heeft deze aangelegenheid de aandacht van het contact en zal hierover, zodra iets naders bekend is, direct worden bericht.

N. 13/20

K-2.

Uw schrijven No 51150
van 14 December 1949.

5 April 1949.

Onderwerp: Comité Hulp aan Indonesië..

G e h e i m .

Volgno.
- 6 APR. 1949
ACD/ 59345

In antwoord op het bovenvermeld schrijven, zij medegedeeld, dat tot dusver uit geen enkele handeling is kunnen blijken, dat de eerste ondertekenaar, Go Gin Twan, (Go Gien Tjwan) van de: "Oproep aan het Nederlandse Volk", van het Comité: "Hulp aan Indonesië", voorkomende in het dagblad "DE WAARHEID" van 6 December 1948, als voorzitter van het Comité zou optreden.

Hoewel voor zover dezerzijds bekend, tot heden geen uitgesproken verdeling der bestuurs-functies in het Comité: "Hulp aan Indonesië" plaats vond, kan worden aangenomen, dat de functie van voorzitter wordt vervuld door:

- x) Joseph van Santen, geboren te Rotterdam 7 Maart 1908, wonende te Amsterdam Heerengracht 28 huis, terwijl als secretaris van het Comité zou optreden, de bekende:
- x) Willen Gerard Klinkenberg, geboren te Purmerend 7 December 1923, wonende te Amsterdam, Admiraal de Ruyterweg 547 boven.

Door deze laatste worden ook regelmatig, gelden in ontvangst genomen, zodat kan worden aangenomen, dat hij ook bemoeienis heeft met het beheer der geldelijke middelen van het Comité.

De aandacht blijft op deze aangelegenheid gevestigd.

Einde.

UITTREKSEL

-23-

Uit : 129 345
 Ag.no. : 6 p 125
 Voer : 129 345

COMITE
 HULP AAN INDONE-
 SIE.

De belangen van het Indonesische volk behartigen, zonder aan- zien van politiek of godsdienst, zal in de naaste toekomst de taak zijn van het COMITE HULP AAN INDONESIE, waarbij dan, om van een eventueel succes verzekerd te zijn, de verhouding die tussen het comité en de CPN bestaat, niet zo duidelijk op de voorgrond zal treden. De CPN zal zich min of meer van de actie, welke door het comité zal worden gevoerd, afzijdig houden, omdat men anders bang is, dat de niet-communistische maar niettemin progressieve elementen in het Nederlandse volk, niet met het comité zullen willen samenwerken. Dit is de inhoud van de verklaring, zoals die door de voorzitter van het comité, de bekende communist Joop van SANTEN, werd afgelegd in een op 28 Maart jl. gehouden vergadering van medewerkers --nieuwe benaming voor leden--. Tot de plannen welke het comité voor de naaste toekomst op stapel heeft gezet, behoort o.a. het organiseren van een bijeenkomst, waarop de Amerikaanse negerzanger Paul ROBESON zal optreden. (Robeson zal deelnemen aan het te Parijs te houden Wereldcongres voor de Vrede van 20-25 April a.s.). De baten van deze bijeenkomst zullen worden besteed voor de ondersteuning van de Indonesische studenten, die geweigerd hebben hun studie voort te zetten met financiële steun van de Nederlandse regering.

Voorts ligt het in het voornemen z.g. buurtvergaderingen te organiseren, waarop dan een van de Indonesische studenten het woord zal voeren. In de afgelopen maand is reeds door het houden van verschillende buurtvergaderingen uitvoering aan dit voornemen gegeven. In het algemeen genomen waren deze vergaderingen slecht bezocht. Zij werden bezocht door gemiddeld 40 personen.

Op 4 Maart jl. werd in de grote zaal van Bellevue, in samenwerking met de G.P.P.I. (Federatie van Indonesische Verenigingen in Nederland) een grote bijeenkomst gehouden, welke slechts door ± 375 personen was bezocht. Samenvattende, komen de gehouden redevoeringen, die zowel door de Indonesiërs als door de leden van de CPN en NVB op deze vergaderingen werden gehouden, op het volgende neer:

De activiteit van het comité moet er op gericht zijn te protesteren tegen de door de regering gevoerde politiek, ten doel hebbende de vernietiging van de Republiek; het voorlezen van door militairen uit Indonesië aan hun ouders verzonden brieven, waaruit dan de conclusie werd getrokken, dat de Nederlandse soldaten door onze eigen Regering tot S.S.-methoden worden aangezet; dat door het toepassen van deze methoden de Nederlandse jongens een schande brengen over Nederland, waarna dan als conclusie de eis: "De troepen terug", werd gepropageerd, terwijl voorts de noodzakelijkheid van het verlenen van steun aan de Indonesische studenten werd bepleit, welke door middel van de verkoop van prentbriefkaarten en het inzamelen van geld op steunlijsten wordt georganiseerd.

COMITE
 VRIJ AZIE.

Voor ditzelfde doel, zij het dan ook op bredere grondslag, moet de actie worden gezien, welke door het Comité "Vrij Azië" wordt gevoerd, omdat in dit comité vertegenwoordigd zijn alle in Nederland bestaande Indonesische verenigingen en alle mantelorganisaties van de CPN. De actie, welke door dit comité in de afgelopen maand is gevoerd, bestond in het organiseren van de z.g. Vrij-Azië-week, welke werd gehouden in het tijdvak van 13-20 Maart jl. in gebouw FRASCATI te Amsterdam.

Volgens

*afgekort
 in DD 1354*

*afgekort
 in DD 1409*

Onderwerp: Openbare Vergadering
Comité "Hulp aan Indonesië".

30 April 1949.

3 MEI 1949

ACD/61262

GEHEIM.

(K) 1/4

B

VERSLAG van een openbare vergadering van het Comité "Hulp aan Indonesië", gehouden op Vrijdag 29 April 1949 in het gebouw "De Rietwijker", 3e Schinkelstraat te Amsterdam.

Deze vergadering was aangekondigd in het dagblad "De Waarheid". De zaal had een capaciteit van 150 zitplaatsen. Er waren geen versieringen of leuzen aangebracht. Aanwezig waren ongeveer 140 personen, een ongeveer gelijk aantal mannen en vrouwen. Militairen in uniform en zeer jeugdige personen waren niet in de zaal aanwezig.

Te 20.15 uur opende een onbekend gebleven man de vergadering met een welkomstwoord. Hij noemde deze vergadering een grote demonstratieve bijeenkomst, die gehouden werd in het belang van de vrede en de vrijheid van het Indonesische volk. Hij gaf daarna het woord aan Hermina Maria Leendert HEYER-

op kaart

MANS om te declameren. (geb. Katwijk a/Zee, 13-9-1902) Deze las een gedeelte voor uit de "Max Havelaar" van Multatuli, en wel de geschiedenis van Saidja en Adinda. Saidja trekt ver weg van zijn dessa om geld te verdienen teneinde een paar karbouwen te kunnen kopen, waarna hij wil trouwen met Adinda. Als hij na enkele jaren terug komt vindt hij zijn dessa verbrand en zijn bruid vermoord door de Nederlandse militaire helden.

op kaart

Vervolgens sprak Joseph VAN SANTEN, geboren te Rotterdam, 7 Maart 1908, over de toestanden in Indonesië. Hij schildert allereerst de toestand in Indonesië van vóór 1940. In die tijd stroomde het geld uit dit land naar Nederland; tegelijkertijd heerste er onder de inlandse bevolking armoede. Er zijn voorbeelden te noemen, dat een rijke Nederlander in Indonesië fl. 230.000 per jaar verdiende en zijn inlandse arbeider fl. 150,-- per jaar. Geen wonder, dat de inlander ging strijden voor zijn vrijheid, want hij wil evenals zijn blanke broeder een menswaardig bestaan. Die vrijheidsstrijd werd voortgezet tijdens de Japanse bezetting en na de capitulatie van de Jap niet afgebroken. Heviger dan ooit laaide toen de vrijheidsdrang op. Er werden echter Nederlandse troepen naar Indonesië gezonden om het volk opnieuw te gaan onderdrukken. De winsten, die voor de oorlog werden gemaakt, moesten terugkeren. Het is de strijd van de bezitters, of beter gezegd van de bezetenen, tegen de vrijheid. Grote sommen gelds worden door de Nederlandse regering uitgegeven om het militaire apparaat in Indonesië te laten draaien. Omgerekend per Nederlands gezin betekent dat fl. 20,-- per week. Het is natuurlijk niet zo, dat elke arbeider wekelijks van zijn loon dit bedrag moet afstaan voor de oorlogvoering. Men neemt daarvoor het geld, dat gebruikt

had moeten worden voor huizenbouw en dergelijke. Ondanks deze grote financiële uitgaven en offers aan mensenlevens gelukt het niet en zal het ook nooit gelukken, het Indonesische volk te onderdrukken. Evenals het aan Hitler niet gelukt is een onrechtvaardige oorlog te winnen, zal ook de Nederlandse regering niet in staat blijken door middel van militaire actie het Indonesische volk terug te brengen naar de koloniale toestanden van vroeger. Spreker wekt tenslotte de aanwezigen op om intensief mede te werken aan het streven van het Comité, dat een mooi doel heeft: het bevorderen van de vrede en het verlenen van hulp aan hen, die strijden voor hun vrijheid.

Na deze spreker werd het woord gevoerd door een Indonesiër, wiens naam niet duidelijk te verstaan was.

Hij sprak over het onderwijs in zijn land. De Nederlanders hebben pas in 1900 de eerste scholen in Indonesië gesticht voor de bevolking. In tegenstelling daarmee werden op de Philippijnen reeds in 1600 scholen opgericht. Het is dus blijkbaar de bedoeling geweest om het Indonesische volk zo lang mogelijk dom te houden. Het gevolg, daarvan is, dat ongeveer 94 % van de bevolking thans nog analphabeet is. Na de capitulatie van Japan is de Republikeinse regering onmiddellijk begonnen met zoveel mogelijk onderwijs te geven aan de bevolking. Het ging alles en gaat nog in primitieve vorm, maar er zit gang in. Honderden Indonesiërs, die kunnen lezen en schrijven trekken door het land om gratis de mensen de kunst van lezen en schrijven bij te brengen. Zo wordt er gewerkt om de mensen te brengen tot meer zelfbewustzijn en ontwikkeling. Spreker zeide te weten, dat vele Nederlanders de vrijheidsstrijd van de Indonesiërs een warm hart toedragen. Hij doet dan ook een beroep op deze personen om met alle mogelijke middelen die strijd te steunen. Eén van deze middelen is om anderen op te wekken tot het uitdragen van de eis: De troepen terug uit Indonesië.

Na deze spreker kondigde de voorzitter de pauze aan. Gedurende de pauze werd een tombola gehouden, waaraan door alle aanwezigen werd deelgenomen. Enkele prijswinnaars wilden hun prijs niet accepteren, doch wensten deze op Amerikaanse wijze te laten verkopen, hetgeen aan VAN SANTEN de opmerking ontlokte, dat de vergadering voor deze keer dan maar eens "Amerikaans" moest doen.

Na afloop van de pauze werd vertoond de film "Indonesia Calling", een in Australië gemaakte film van Joris Ivens. Deze film stelde voor de vrijheidsstrijd van het Indonesische volk en de steun die het daarbij ontvangt van de Australiërs die de Indonesiër als gelijkwaardig beschouwen en behandelen en de oorlogvoering van de Nederlandse regering in Indonesië saboteerden door de Nederlandse schepen in Australische havens als besmet te beschouwen.

De voorzitter sloot hierna de vergadering. Hij gaf aan de aanwezigen mee de leuze: Geen man en geen cent voor de oorlog in Indonesië.

De vergadering, die een rustig verloop had, ging te 23.--

uur uiteen. Hoewel bij de aanvang door een ieder 45 centen aan entree-geld was betaald, werd aan de uitgang gecollec-teerd voor bestrijding van de onkosten, verbonden aan deze vergadering. Einde.

L.6.

Tevens verzonden aan: B.M. Asd.
H.C. Asd.
I.D. Haag.
I.D. R'dam.

No. 13 1949

landse kapitalisten. Is het de bedoeling door hun uitbuiting nog meer hoeren en arbeiders naar te schieten?

HATTA kan Sjarifuddin, Muso, Suripno en Darusman laten doodschieten; anderen zullen hun plaatsen innemen. (applaus) Zomin als Mussert kans heeft gezien het Nederlandse Volk te breken, zomin heeft HATTA bij ons ook kans. Wij eisen openbaarmaking van alle zaken en vrijlating van de gevangenen.

Spreeker besloot zijn rede met de Chinese communisten aan allen ten voorbeeld te stellen, die met hun strijd de algehele overwinning naderen. Wij zullen evenaars zij, niet door de eenheid die HATTA predikt, maar door de eenheid der anti-imperialistische krachten, overwinnen.

Hierna wordt een schrijven voorgelezen van het Comité Hulp aan Indonesië, ondertekend door Lies van SANTEN geboren te Rotterdam, 7 maart 1908, waarin het Comité zich solidair verklaart met de P.I., en hulp en steun toezegt, o.a. door protestacties.

Hierna gaf de voorzitter het woord aan Lillah SUSILO, geboren te Bitebondo, 13 November 1916, (echtgenote van A. SCRIFNO), die in de bezettingstijd deel uitmaakte van de P.I.-verzetgroep en daarna nog enige tijd in het Kamp Vught vertoefde.

De vrouw SCRIFNO gaf slechts enkele woorden die haar zeer moeilijk vielen. Zij verklaarde uit een krantenbericht het overlijden van haar man vernomen te hebben. Zij vroeg zich af wat HATTA te vragen had van mannen als Sjarifuddin en anderen, daar de P.K.I.-resolutie alleen sprak van hard werken en opbouwen. Was hij zelf nu zijn eigen strijd al vergeten die hij gevoerd heeft? Zij gaan, zo zeide zij, in Indonesië een zware tijd tegemoet en ik doe een beroep op U allen vrouwen, moeders, om U uiterste best te doen bij gemeenschappelijke actie de troepen terug te krijgen. Zij hebben hier wel iets beters te verrichten.

Na deze rede werd een pauze van 20 minuten aangekondigd, waarin het bekende Indonesische muziekgezelschap "Sinar Indonesia" strijkliederen ten gehore bracht.

Na de pauze gaf de voorzitter het woord aan de vice-voorzitter van het Wereld Vak Verbond, (W.V.V.) Eerend BLOKZIJL, bij U bekend.

Spreeker zette, evenals de eerste spreker, in het kort het doel der protestvergadering uiteen en sprak van de onzekerheid waarin vele anderen thans verkeren over het lot van hun dierbaren, daar de om het leven gebrachten deel uitmaakten van een massa van duizenden, waaronder vele vakverenigingsfunctionarissen. Deze terreurdaden vormen een wezenlijk bestanddeel van de aanvallen van het imperialisme op de massa der arbeiders die voor hun vrijheid en onafhankelijkheid vechten. Deze daden beperken zich niet tot Indonesië, maar gebeuren in alle landen van Azië. In India zitten 30.000 personen in kampen zonder enige vorm van proces. In Birma zijn een groot aantal vakverenigingsleiders gevangen gezet. In Malakka is het al niet beter. Daar

OP 18/11

PD 1544

4164

18/11

① 64

Uw brief No.58118 dd 14-4-'49.

Rappél No.58118 dd 6-7-'49

Onderwerp: R.SOBELS.

Volgnr.
5 OCT. 1949
ACD/71045

GEHEIM

A' de m
 Sobels en vrouwe.
 * vanden droefte op
 hand
 ad. - 100000 - 100000

Ter beantwoording van het verzoek, vervat in de hierboven aangehaalde brieven, wordt U het volgende bericht.

In het Bevolkingsregister te Amsterdam is op 20 Juli 1946 ingeschreven, komende van Nice (Frankrijk):

NE
 +

Robert SOBELS, geboren te Lisse, 13 November 1915, Nederlandse Nationaliteit, toneelspeler, gehuwd met: Berta EISENBERG, geboren te Lemberg (Dsl), 12 Augustus 1900. SOBELS en zijn vrouw staan ingeschreven op het adres: Nieuwe Keizersgracht 15-111, te Amsterdam. Zij leven echter gescheiden. De vrouw is vertrokken. Haar verblijfplaats is niet bekend geworden.

Op crimineel gebied komt SOBELS in de Politie-administratie niet voor. Dezerzijds is bekend dat hij in Januari 1947 "De Vrije Katheder", per post kreeg toegezonden. Blijkens het dagblad "De Waarheid", van 5-6-'48 was hij ondertekenaar "Oproep aan kunstenaars en intellectuelen", om voor de CPN te strijden. Op 1 Maart 1949 declameerde hij op een wijkbijeenkomst in Amsterdam (Noord) van het Comité "Hulp aan Indonesië: "Van Multatuli, de toespraak aan de diensthooften van Lebak".

In reeds op te komen

SOBELS treedt, als toneelspeler, af en toe op voor de radio, A.V.R.O., en V.A.R.A., o.a. in de hoorspelen waar de bekende Kommer KLEIJN de spelleiding heeft. Omwonenden deelden mede dat zij bij SOBELS geen politieke uitingen hebben waargenomen. Hij zou geahnbeeld zijn op het dagblad "De Waarheid".

..... B 3

No. 131

PA 1334

Volvo. <i>W</i>
26 SEP. 1949
ACD/70309

RAPPORT van B.VIII.

No.:

Betr.: Prentbriefkaarten
v/h Comité "Hulp
aan Indonesië"

Ontvangen van een relatie. Verzoeken
te agenderen en opbergen in OD 1334.

26-9-49.

Vrouwelijke afgevaardigde op de K.N.I.P., voorlopig parlement te Malang

De rood-witte vlag wordt voor de jeugd gehesen

Werkende vrouwen in de Republiek

Medisch studente op een Republikeinse universiteit

Het Comité „Hulp aan Indonesië“ wil:
de geweldspolitiek in Indonesië bestrijden door
een uitgebreide voorlichting;
de Indonesische slachtoffers morele en mate-
riële hulp verlenen.

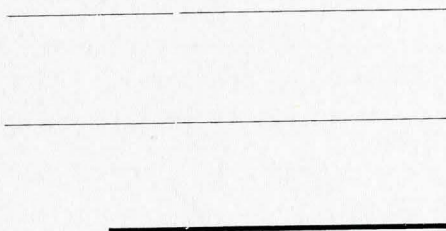
Het comité „Hulp aan Indonesië“ eist:
vrijlating van alle Indonesische gevangenen;
terugtrekking van de Nederlandse troepen.

Comité

„HULP AAN INDONESIË“

Zendt deze kaart aan anderen.

Kaarten à fl. 0.50 per serie van 4 stuks (inclusief postzegel)
verkrijgbaar bij het Comité „Hulp aan Indonesië“, Heren-
gracht 28, Amsterdam-Centrum. Postgiro No. 38.34.78
ten name van Mevr. J. H. van Santen-Moes.

Het Comité „Hulp aan Indonesië“ wil:
de geweldspolitiek in Indonesië bestrijden door
een uitgebreide voorlichting;
de Indonesische slachtoffers morele en mate-
riële hulp verlenen.

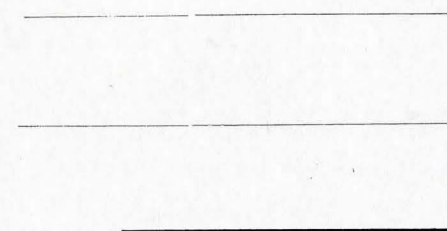
Het comité „Hulp aan Indonesië“ eist:
vrijlating van alle Indonesische gevangenen;
terugtrekking van de Nederlandse troepen.

Comité

„HULP AAN INDONESIË“

Zendt deze kaart aan anderen.

Kaarten à fl. 0.50 per serie van 4 stuks (inclusief postzegel)
verkrijgbaar bij het Comité „Hulp aan Indonesië“, Heren-
gracht 28, Amsterdam-Centrum. Postgiro No. 38.34.78
ten name van Mevr. J. H. van Santen-Moes.

Het Comité „Hulp aan Indonesië“ wil:
de geweldspolitiek in Indonesië bestrijden door
een uitgebreide voorlichting;
de Indonesische slachtoffers morele en mate-
riële hulp verlenen.

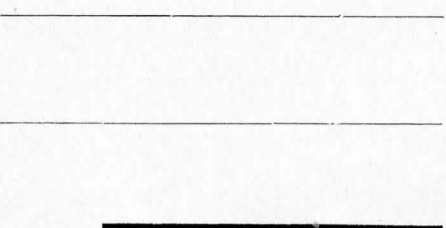
Het comité „Hulp aan Indonesië“ eist:
vrijlating van alle Indonesische gevangenen;
terugtrekking van de Nederlandse troepen.

Comité

„HULP AAN INDONESIË“

Zendt deze kaart aan anderen.

Kaarten à fl. 0.50 per serie van 4 stuks (inclusief postzegel)
verkrijgbaar bij het Comité „Hulp aan Indonesië“, Heren-
gracht 28, Amsterdam-Centrum. Postgiro No. 38.34.78
ten name van Mevr. J. H. van Santen-Moes.

Het Comité „Hulp aan Indonesië“ wil:
de geweldspolitiek in Indonesië bestrijden door
een uitgebreide voorlichting;
de Indonesische slachtoffers morele en mate-
riële hulp verlenen.

Het comité „Hulp aan Indonesië“ eist:
vrijlating van alle Indonesische gevangenen;
terugtrekking van de Nederlandse troepen.

Comité

„HULP AAN INDONESIË“

Zendt deze kaart aan anderen.

Kaarten à fl. 0.50 per serie van 4 stuks (inclusief postzegel)
verkrijgbaar bij het Comité „Hulp aan Indonesië“, Heren-
gracht 28, Amsterdam-Centrum. Postgiro No. 38.34.78
ten name van Mevr. J. H. van Santen-Moes.

